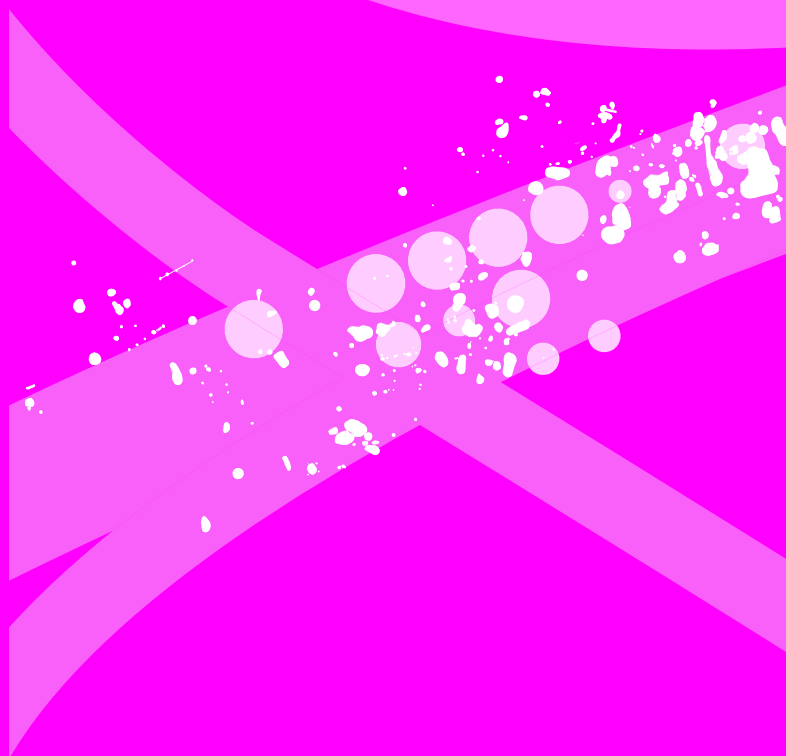

BIČ

Gojko Tica, Katarina Predovnik, Teja Sagadin

115

Arheologija na avtocestah Slovenije

BIČ

Gojko Tica, Katarina Predovnik, Teja Sagadin

Uredniški odbor

- : Barbara Nadbath, glavna in odgovorna urednica
- : Bojan Djurić, strokovni svetovalec
- : Tomaž Fabec, pomočnik glavne urednice
- : Nives Zupančič, oblikovalka zbirke in likovna urednica
- : Vanja Celin, tehnična urednica
- : Matija Črešnar, član
- : Milan Sagadin, član
- : Maša Sakara Sučević, članica
- : Katharina Zanier, članica
- : Bernarda Županek, članica

Izdajatelj

- : Zavod za varstvo kulturne dediščine Slovenije
- : Poljanska cesta 40, SI-1000 Ljubljana

Zanj

- : Jernej Hudolin, generalni direktor

Avtorji

- : Gojko Tica
- : Tica Sistem, d. o. o.
- : Planina 45, SI-6232 Planina
- : in
- : PJP d. o. o.
- : Trga Alfonza Šarha 1, SI-2310 Slovenska Bistrica
- : tica.sistem@gmail.com

- : Katarina Predovnik
- : Univerza v Ljubljani, Filozofska fakulteta,
- : Oddelek za arheologijo
- : Aškerčeva 2, SI-1000 Ljubljana
- : katarinakatja.predovnik@ff.uni-lj.si

- : Teja Sagadin
- : PJP d. o. o.
- : Trga Alfonza Šarha 1, SI-2310 Slovenska Bistrica
- : teja.sagadin@gmail.com

Recenzentka

- : Zrinka Mileusnić
- : Inštitut za arheologijo in dediščino,
- : Fakulteta za humanistične študije,
- : Univerza na Primorskem
- : Titov trg 5, SI-6000 Koper
- : zrinka.mileusnic@fhs.upr.si

Lektorica

- : Nina Krajnc (slovenščina)

Oblikovanje in prelom

- : Nives Zupančič

Tehnična priprava publikacije

- : Vanja Celin, Nives Zupančič

Računalniška obdelava in priprava slik

- : Blaž Kumer, Rok Klasinc

Geodetska izmera najdišča

- : Akord, d. o. o., Partizanska ulica 14, SI-1110 Ljubljana

Fotografije najdišča in najdb

- : Rok Gašparič, Marko Radigovič, Gojko Tica

Risbe predmetov

- : Natalija Grum

Urejanje risb predmetov

- : Jernej Umek

Ljubljana, 2024**Spletna izdaja**

Vse edicije zbirke Arheologija na avtocestah Slovenije so brezplačne.
<http://www.zvkds.si/sl/knjiznica/saas-e-knjige>

Vse raziskave je omogočil DARS, d. d.

Vsebina

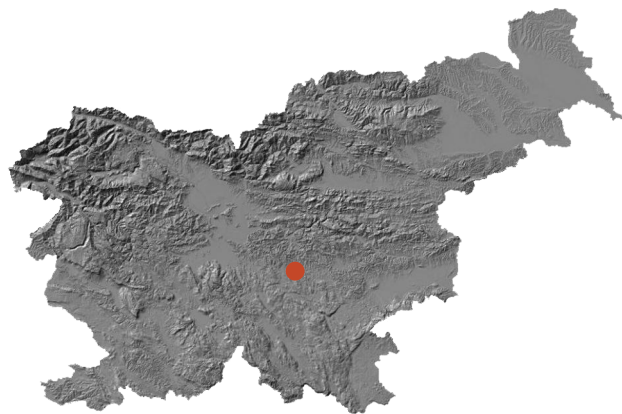
1		
:	Uvod	5
2		
:	Geografsko-geološki oris prostora	7
3		
:	Arheološki oris prostora	9
4		
:	Metodologija in potek izkopavanj	11
5		
:	Opis in interpretacija najdišča z analizo gradiva	15
:	5.1 Opisi plasti in struktur	15
:	5.2 Analiza gradiva	24
6		
:	Sklep	29
7		
:	Literatura	31
8		
:	Katalog gradiva	33

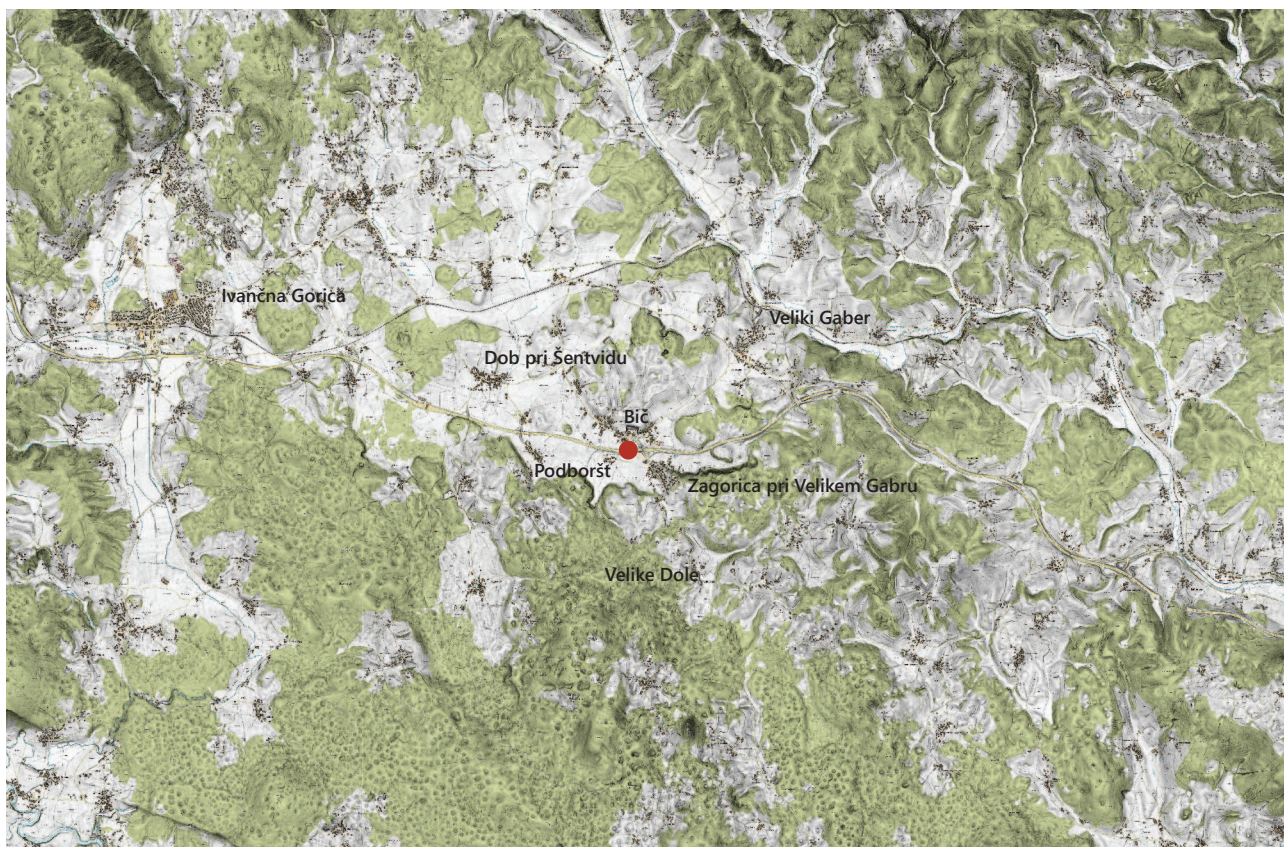
1 Uvod

Bič¹ je sistematično raziskano arheološko najdišče na trasi avtoceste A2 Karavanke–Obrežje; odsek Bič–Korenitka (KO 14) (Tica 2003) (sl. 1–4). Najdišče je bilo odkrito ob ekstenzivnem in potrjeno ob intenzivnem arheološkem pregledu (Djurič, Tica 2001; Tica 2001). Ob predhodnih raziskavah je bilo ugotovljeno, da gre med cestnima profiloma 19 in 21 (odsek KO 14 Bič–Korenitka) za arheološko najdišče, po takratnih ugotovitvah najverjetneje za naselbinske ostaline iz antičnega obdobja.

Območje raziskav naj bi na obeh straneh stare hitre ceste Ljubljana–Zagreb (sl. 5), na parc. št. 631/1, 994/142, 994/189,

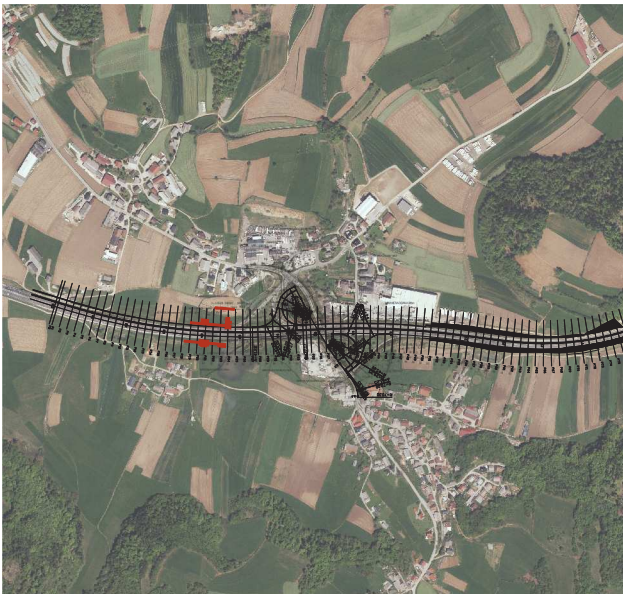

1 Geografski položaj najdišča na DMR; ©GURS.

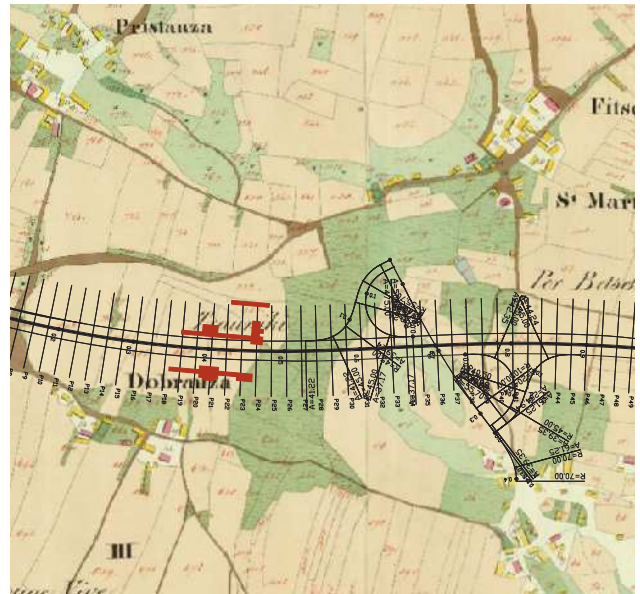

2 Lega najdišča na podlagah LiDAR in TTN5; vir: ©ArcGIS. Merilo 1 : 100 000.

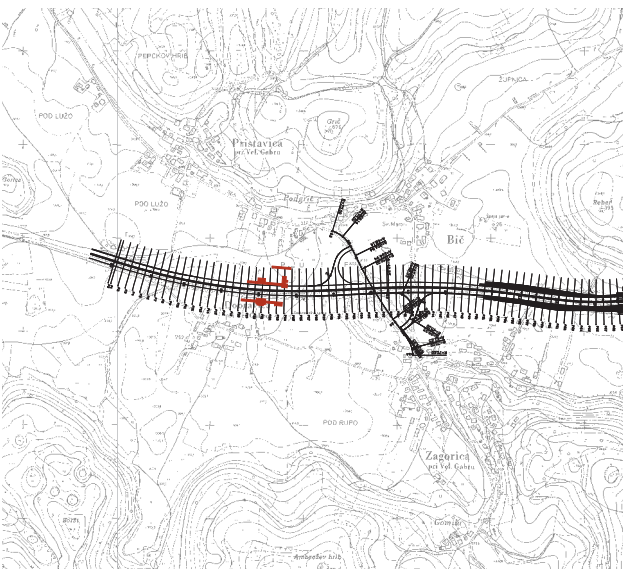
1 V Registru nepremične kulturne dediščine je najdišče Bič (sinonim imena enote) navedeno kot Pristavica pri Velikem Gabru – Arheološko najdišče Pule (EID: 1-15543) (<https://geohub.gov.si/portal/apps/webappviewer/index.html?id=d6641ae60c0c47e9b027319f4f0f7373> [dostop 23. julij 2023]).

3 Najdišče z bližnjo okolico, prikazano na ortofoto posnetku; podlaga DOF, listi F053662-862, F054662-862, ter idejni projekt DARS; ©GURS, ©DARS. Merilo 1 : 20 000.

5 Izsek iz franciscejskega katastra z lego najdišča. Merilo 1 : 10 000.

4 Raziskani del najdišča; podlaga TTN5000, lista F234600, F234700, ter idejni projekt DARS; ©GURS, ©DARS. Merilo 1 : 20 000.

6 Pogled na najdišče pred pričetkom izkopavanj. Pogled proti zahodu.

994/190, 994/207, 994/208, 994/209 in 994/209 k. o. Zago-rica (1428),² skupaj obsegalo 6600 m² veliko površino.

Zaščitna izkopavanja, katerih naročnik je bil DARS, d.d., Družba za avtoceste v RS, je prevzel v izvajanje Zavod za varstvo kulturne dediščine Slovenije, OE Novo mesto (ZVKDS, OE Novo mesto), ki jih je z javnim razpisom oddal podjetju Akord, d.o.o. iz Ljubljane. Vodja zaščitnih izkopavanj je bil Gojko Tica, univ. dipl. arheolog, strokovni nadzor

2 Navedene so današnje parcele, saj je zaradi gradnje avtoceste in izvoza Bič prišlo do nove, spremenjene parcelacije.

nad arheološkimi deli pa je izvajal Uroš Bavec, univ. dipl. arheolog. Dela so brez daljših prekinitev trajala od 18. 03. 2002 do 26. 04. 2002. V tem času je bilo na površini slabih 2300 m² strojno odstranjenih okrog 1700 m³ zemlje, ročno pa okrog 305 m³ zemlje z nekaj večjimi skalami.

Strokovno ekipo na terenu so sestavljali Iva Bačić, Lidija Divkovič, Rok Gašparič, Rok Klasinc, Ana Kovačič, Daša Pavlovič, Marko Radigovič, Mateja Ravnik in Simona Tomažič.

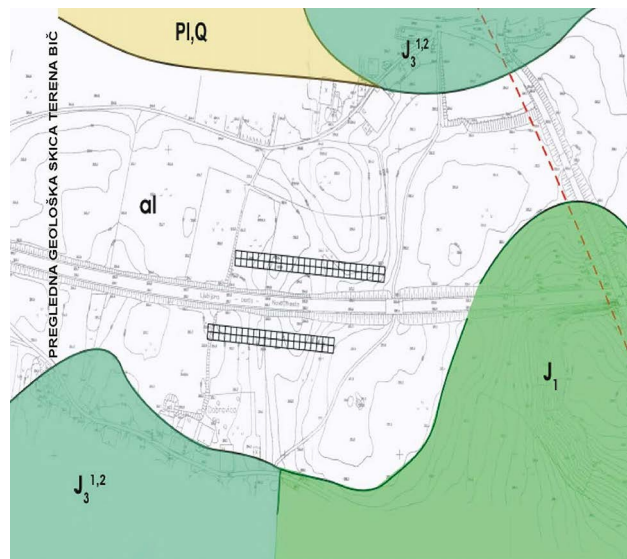
V novem veku so površine, na katerih je bilo izvedeno arheološko izkopavanje, uporabljali kot travnike (predvsem nižje – poplavne dele) ali kot njive. Ob koncu 50. let prejšnjega stoletja pa je bilo s t. i. cesto Bratstva in enotnosti najdišče presekan na dva dela, toda do večjega uničenja ni prišlo, saj je bila podlaga za cesto nasuta, tudi do višine nekaj metrov (sl. 6).

2 Geografsko–geološki oris prostora

Najdišče Bič se nahaja v Dolenjskem podolju, nižinski regiji na zahodu Dolenjske. Dolenjsko podolje se nahaja na stiku panonskega, alpskega in dinarskega sveta. Gre za gričevnat svet s kraškimi značilnostmi, ki ga tvorijo posamezna kraška polja in uvale. Zaradi lahke prehodnosti terena preko njega vodi naravna povezava med osrednjo in jugovzhodno Slovenijo, zato prek njega potekata glavni cestna in železniška povezava med Ljubljano in Novim mestom, središčem Dolenjske (Topole 2001;³ Vojaković *et al.* 2023, 6).

Samo najdišče leži med naseljema Dobravica in Pristavica pri Velikem Gabru, zahodno od vasi Bič, sam Bič pa jugozahodno od Velikega Gabra, v plitki kraški kotanji pod gričem Reber (349 m) (sl. 3–6). Pristavica je gručasta vas, ki leži severno od avtoceste A2 Karavanke–Obrežje. Deloma leži na vlažni travnati ravnini, deloma na blagi vzpetini nad njo. Dobravica je manjša obcestna vas na jugovzhodnem robu Dobske uvale, ki jo domačini imenujejo Pule. Ravno tako leži ob avtocesti A2 Karavanke–Obrežje, le da na njeni južni strani, ob kateri so ob gradnji stare hitre ceste Ljubljana–Zagreb ogradili požiralnik Dobravska jama, kamor odteka poplavna voda. Tretje naselje, Bič, je deloma gručasto in deloma obcestno naselje. Leži jugozahodno od Velikega Gabra, v plitvi kraški kotanji pod gričem Rebrijo (349 m), kjer ob deževjih zastaja voda (Oražen Adamič *et al.* 1997, 55, 85, 247). Kraj se omenja že leta 1223 (Oražen Adamič *et al.* 1997, 55); sredi vasi stoji v jedru romanska cerkev sv. Martina.⁴ V celotnem Dolenjskem podolju na podeželju kot glavni kmetijski dejavnosti prevladujeta živinoreja in pridelava krompirja (Topole 2001, 469).

7 Geološka skica okolice najdišča Bič; J₁ – spodnjejurski masivni apnenci in apnenčeve breče, J₃^{1,2} – zgornjejurski oolitni apnenci, PI,Q – pliocenske in kvartarne plasti, al – debelejši profili rdečerjave gline (izdelava Gašparič 2002, sl. 1).

Oba dela izkopnega polja, na obeh straneh stare hitre ceste Ljubljana–Zagreb, sta imela generalno smer vzhod–zahod in identično geološko stanje.⁵

Severno in južno od najdišča je mogoče opaziti izdanke zgornjejurskih apnencev z redkimi ooliti, na jugovzhodu pa bližnjo vzpetino sestavljajo masivni beli apnenci in apnenčeve breče spodnjejurske starosti (sl. 7). Nižje ležeči predeli, kjer leži najdišče, pa so zapolnjeni z rdečerjavimi glinami, na katerih ob deževju zastaja voda in zamočvirja depresije.

Rdečerjava glina, ki je na najdišču tvorila sterilno geološko podlago arheološkim plastem, je po svojih lastnostih podobna kraški rdeči zemlji in je preperina karbonatnih kamnin pod njo. To se vidi tudi po načinu njenega pojavljanja; stik kamnine in rdeče gline ni nikjer raven, temveč so v apnencu izoblikovani večji žepi in kotanje, ki so v celoti zapolnjeni z glino in globoki več metrov. Med takimi žepi pa sega kamnina v obliki rogljev izpod gline na površino (sl. 8). Na stiku med karbonatno kamnino in glino opazimo, da je kamnina močno preperela in je videti, kot da postopoma prehaja v glino (sl. 9).

5 Geološki oris predstavlja povzetek geološkega poročila o najdišču Bič (Gašparič 2002).

3 Podroben opis Dolenjskega podolja.

4 Cerkev je sicer danes tako predelana, da ne kaže posebne starosti, ob koncu 19. stoletja pa je bilo še vidno povsem ohranjeno romansko okence. Po mnenju Marijana Zadnikarja je prvotna romanska cerkev imela polkrožno apsidno, ki je bila značilna v tem kulturnem krogu (1982, 517). V Registru nepremične kulturne dediščine je cerkev sv. Martina zaščiten kot identifikacijska enota EID: 1-02651 (<http://giskd2s.situla.org/rkd/Opis.asp?ESD=2651&submit.x=0&submit.y=0> [dostop 25. julij 2023]).

8 Matična kamnina izdanja skozi glino na površino.

9 Na kontaktu z rdečerjavo glino kamnina deluje preperelo.

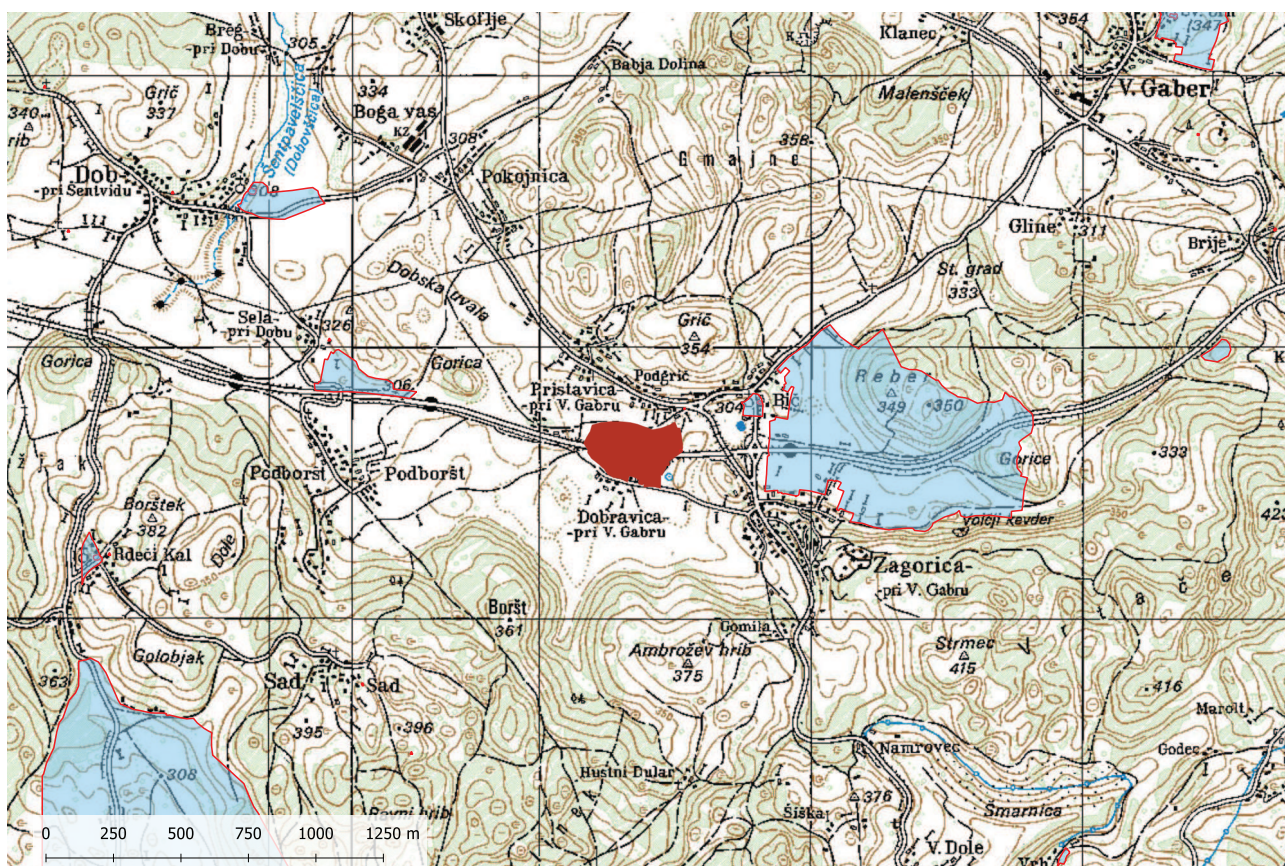
Severno in južno na vzpetinah takšnih glin skorajda ni, kar kaže na to, da so bile gline deloma nanese v to podolje iz okoliških karbonatnih vzpetin in so se tu koncentrirale ter pokrile tukaj že primarno tvorjene rdeče gline.

Sedimente v obeh izkopnih poljih lahko po nastanku torej ločimo v dve genetski skupini, ki sta se med seboj izmenjevali; avtohtono nastajanje sedimentov in material, prenesen s pobočnimi procesi. Večino časa so poleg avtohtonega nastajanja sedimentov »*in situ*«, sodelovali tudi pobočni – koluvialni procesi. Tako lahko za večino plasti trdimo, da so njihove debeline okrepljene še s sedimenti z okoliških vzpetin. V poglobitvah in depresijah so tudi med bolj ali manj intenzivnimi obdobji pobočnih premikov zastajale vode. V takšnih kotanjah je uspevalo močvirsko rastje, ki je obarvalo sivo pusto glino, ki se kaže v nekaterih profilih.

3 Arheološki oris prostora

Navkljub lahkemu dostopu in dobrim pogojem za kmetijstvo neposredna okolica Biča vse do izkopavanj za gradnjo trase avtoceste A2 Karavanke–Obrežje ni veljala za območje s številnimi arheološkimi najdišči. Ob koncu 19. stoletja poročajo o najdbi kratkega meča in nekaj kg težke grude bakra v Velikih Dolah, južno od Biča (ANSI 1975, 234). Halštatsko zapestnico so našli v Velikem Gabru, ki ga ob koncu 19. in na začetku 20. stoletja omejnajo tudi kot rimsko najdišče (ANSI 1975, 234), Jernej Pečnik pa je na hribu nad vasjo Medvedjek domneval prazgodovinsko gradišče, opozoril pa je tudi na tod

najdene rimske grobove (ANSI 1975, 234). Ob gradnji tretjega pasu so leta 1980 na takratni hitri cesti Ljubljana–Zagreb, okoli 2 km stran od najdišča Bič proti vzhodu, na prevoju Medvedjek, poškodovali gomilo iz časa starejše železne dobe, v plašču katere so bili tudi nekaj žganih mlajšeželeznodobnih in trije rimski grobovi. Poleg tega je bila takrat raziskana še manjša rimskodobna gomila (Breščak 1990). Ob gradnji avtoceste A2 Karavanke–Obrežje so nato leta 2002 na tem mestu izkopali še 62 rimskodobnih grobov (Predan 2003; Stemberger Flegar, Predan 2022).⁶ Poleg najdišča na Medvedjeku so ob gradnji avtoceste odkrili tudi ostanke

10 Lega arheološkega najdišča Bič (rdeče) glede na ostala arheološka najdišča (modro prosojno) v neposredni okolici (<https://geohub.gov.si/portal/apps/webappviewer/index.html?id=d6641ae60c0c47e9b027319f4f0f7373> [dostop 28. julij 2023]).

6 Gre za najdišče Medvedek – Gmajna oziroma pod nazivom Medvedjek – Arheološko najdišče, ki je v Registru nepremične kulturne dediščine zaščiten kot identifikacijsko enoto EID: 1-10177 (<http://giskd2s.situla.org/rkd/Opis.asp?ESD=10177&submit.x=0&submit.y=0> [dostop 26. julij 2023]).

starejšeželeznodobne in rimskodobne naselbine na Selih pri Dobu (Horvat 2003; Horvat 2007)⁷. Najdišče leži približno 1,5 km od Biča, v smeri zahoda. Najbližje Biču pa je Zagorica, oddaljena le približno 500 m proti vzhodu. Sledovi uporabe prostora v Zagorici segajo mogoče že v eneolitik, prek bronaste v starejšo železno dobo, nadalje so bili odkriti sledovi naselbine s pripadajočim grobiščem (20 grobov) iz obdobja mlajše železne dobe, rimskodobna naselbina z manjšim grobiščem (7 grobov), najmlajši pa so ostanki zgodnj srednjeveške poselitve iz časa med drugo polovico 7. in koncem 9. stoletja (Vičič 2003; Vičič *et al.* 2002; Vojaković *et al.* 2023).⁸ Navedena najdišča (sl. 10) s svojimi najdbami kažejo vse značilnosti dolenskega prostora v času starejše železne dobe, mlajše železne dobe in rimskega obdobja, zgodnj srednjeveške najdbe pa vse značilnosti poselitve v vzhodnoalpskem prostoru med sredino 7. in koncem 9. stoletja.

---

7 Najstarejša faza naselbine bi lahko segala še v čas pozne bronaste dobe, za kar pa, razen nekaj odlomkov lončenine, ni trdnih dokazov. V Registru nepremične kulturne dediščine je najdišče navedeno kot Sela pri Dobu – Arheološko najdišče pod Bučarjevim hribom (EID: 1-15533) (<http://giskd2s.situla.org/rkd/Opis.asp?ESD=15533&submit.x=0&submit.y=0> [dostop 26. julij 2023]).

8 V Registru nepremične kulturne dediščine je najdišče navedeno kot Zagorica pri Velikem Gabru – Arheološko najdišče Zagorica-Bič (EID: 1-15513) (<http://giskd2s.situla.org/rkd/Opis.asp?ESD=15513&submit.x=0&submit.y=0> [dostop 26. julij 2023]).

4 Metodologija in potek izkopavanj

Za potrebe dokumentiranja in prostorske distribucije najdb smo za celotno najdišče vzpostavili enoten relativni koordinatni sistem, s fiktivnim izhodiščem $x = 491333,197$, $y = 86575,616$ v absolutnem (Gauss – Krueger) koordinatnem sistemu in z rotacijo 4.913° proti vzhodu. Abscisno os relativnega koordinatnega sistema smo postavili vzporedno s staro hitro cesto Ljubljana–Zagreb, velikost kvadrantov je bila 5×5 metrov. Kvadrante smo po abscisni osi označili s številkami od 1 do 31, po ordinatni osi pa s črkami (od -A do V) (sl. 11, 12).

Ker je bilo potrebno raziskati območje na obeh straneh takratne hitre ceste Ljubljana–Zagreb, smo teren razdelili na dva sektorja; sektor 1 južno od ceste in sektor 2 severno od nje.⁹

Z izkopavanji smo začeli v sektorju 1. V liniji kv. B smo se odločili za strojno odstranitev ornice oziroma ruše, kot je bilo določeno (Djurić, Tica 2001, 2), in sicer v širini 5 m ter v celotni dolžini, predvideni za arheološke raziskave. Znotraj tega izkopa so bile ob odstranitvi ornice oziroma ruše izkopane tudi manjše sonde, s katerimi smo določili zaporedje in debelino plasti do geološke osnove. Strojno, a ob strogem nadzoru, je bila po režnjih, debelih 5 cm, odstranjena tudi premešana plast pod ornico oziroma rušo. Ob odkritju arheološko zanimivih plasti, struktur ali koncentracij najdb je bila sonda razširjena (sl. 12). Vse te plasti, strukture in plasti z večjo koncentracijo najdb so bile nato ročno očiščene in odstranjene vse do geološke osnove.

V sektorju 2 smo uporabili enako metodo, le da smo za osnovo sonde v liniji kv. L vzeli rezultate magnetometrijskih meritev, ki jih je izvedel Branko Mušič (sl. 13). Ob določitvi poteka sonde smo se trudili zaseči vse pozitivne indice, ugotovljene ob teh meritvah. Kontrolna sonda v liniji kv. V16 do V25 je bila izkopana zaradi razširitve del ob gradnji prihodnje avtoceste (sl. 11).

Vsa dokumentacija, vse stratigrafske enote, najdbe itd. so bili vezani na lego na terenu. Zato se vse številke, vezane na sektor 1, začinjajo s številko 1, tiste, vezane na sektor 2, pa s številko 101.

⁹ Metodologija in potek izkopavanj sta povzeta iz Tica 2002.

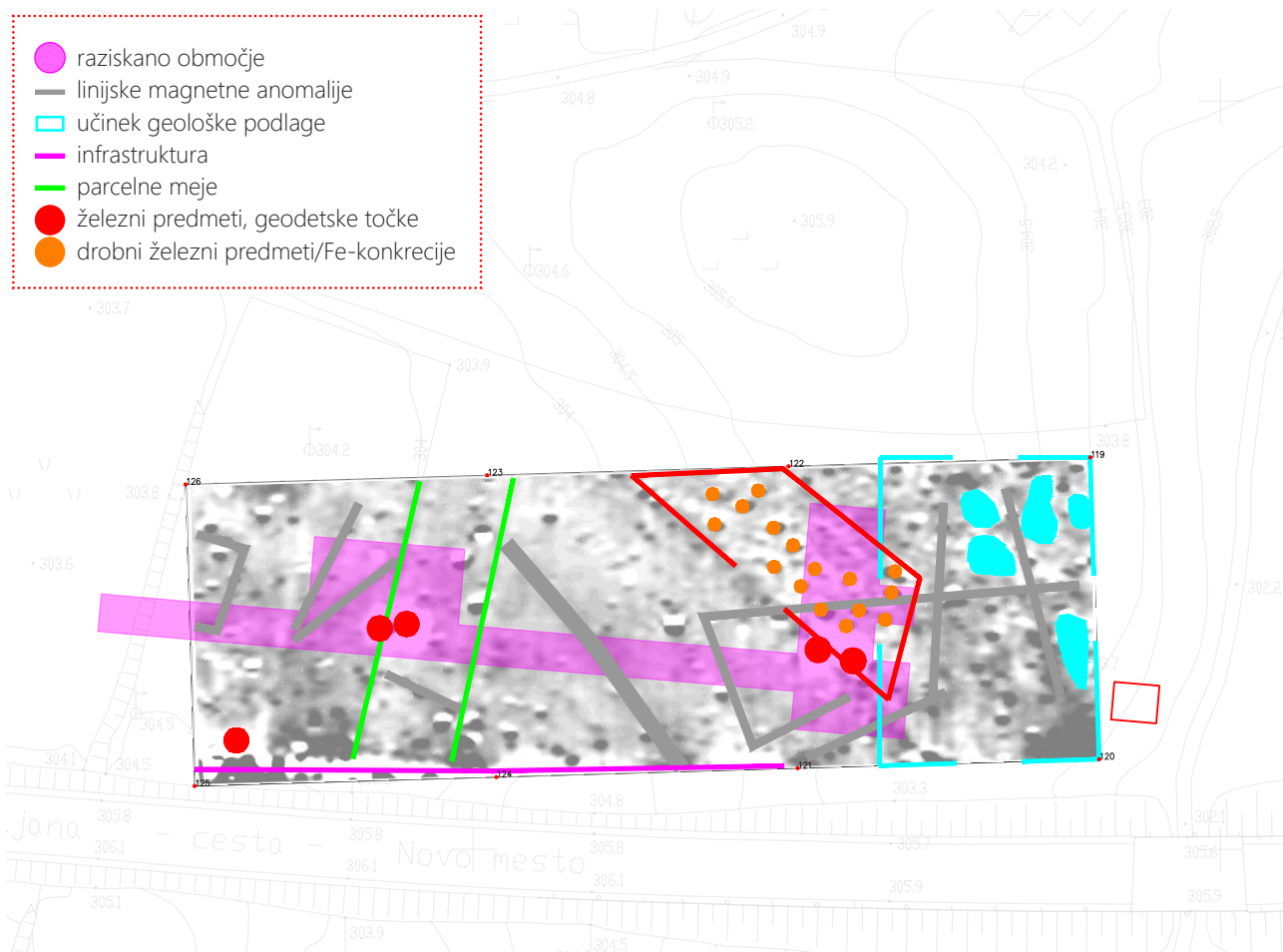

11 Izkopno polje z označenimi legami presekov. Merilo 1 : 1000.

- raziskano območje
  - prazgodovina
  - pozni srednji vek/zgodnji novi vek
  - novi vek/nedoločljivo
- kvadrant 5 × 5 m

12 Izkopno polje z označenimi strukturami. Merilo 1 : 1000.

13 Magnetometrijske meritve, izvedene pred pričetkom izkopavanj. Merilo 1 : 1000.

5 Opis in interpretacija najdišča z analizo gradiva

5.1 Opisi plasti in struktur

Stratigrafska slika na celotnem raziskanem delu najdišča Bič je dokaj preprosta (sl. 12). Zgornjo plast smo v sektorju 1 označili kot SE 1⁰ in v sektorju 2 kot SE 101. Gre za različno debelo plast deloma ornice (debelina do 40 cm) in deloma ruše (debelina do 20 cm) s premešanimi najdbami, ki jih časovno lahko uvrstimo od prazgodovinskega obdobja do danes. Ponekod smo tako označili tudi premešano plast neposredno pod ornico, kjer gre za starejšo ornico oziroma sledove globljega oranja v določenem obdobju.

5.1.1 Plasti SE 2, SE 3, SE 4, SE 102 = SE 103 in SE 106

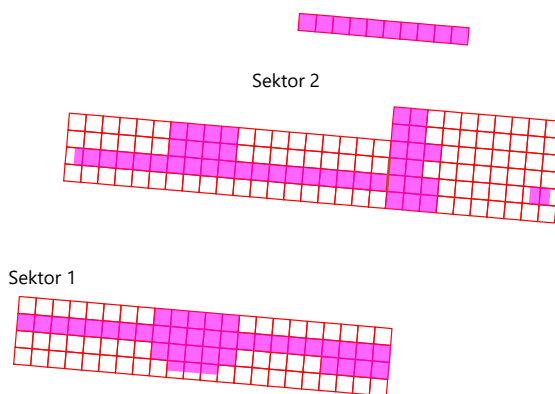
Z navedenimi stratigrafskimi enotami smo označevali plasti naravnega nastanka, t. i. geološke plasti. Geološko podlago na najdišču so predstavljale karbonatne kamnine (SE 4), ki

so ponekod segale skoraj do površine (sl. 8). Nad njimi je ležala rdečkasto rjava glinasta ilovica s primesmi železovih in manganovih oksidov, ki smo jo označili kot SE 2 in SE 102 (sl. 14–17). Ponekod je barva ilovice prehajala v svetlejšo, rumenkastorjavo (v sektorju 2 smo jo sprva označili s SE 103, ko pa se je izkazalo, da gre za isto plast, smo jo enačili s SE 102), ponekod, posebej v večjih globinah (2 m), pa je večanje koncentracije oksidov botrovalo temnejši barvi. V sektorju 1 smo takšno ilovico označili s SE 3 (sl. 15). V sektorju 2, na dnu depresije v kvadrantih linij 11 do 14, se je pojavljala še fina siva glina (SE 106), ki je nedvomno povezana z zastajanjem vode in je prav tako naravnega nastanka, brez antropogenih sledi (sl. 16).

5.1.2 Plasti SE 5, SE 6, SE 104, SE 107, SE 109 in SE 110

Vse naštetje plasti označujejo temnejšo, rjavkasto do sivkasto rjavo ilovico s precej organskimi primesmi. Vse ležijo znotraj

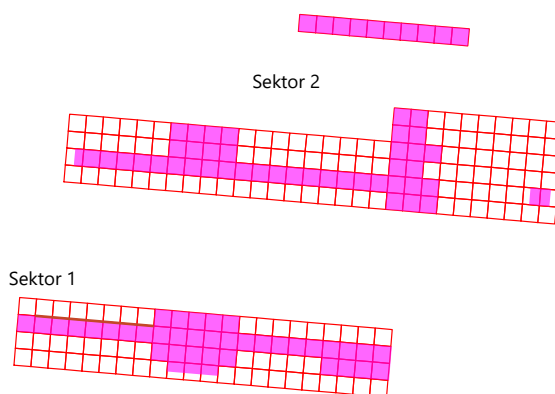
SE 101 – ornica oziroma ruša
SE 102 – rumenorjava ilovnata plast z železovimi in aluminijevimi oksidi
SE 113 – rjavkasta zemljena plast

14 Presek 2; severni presek v kv. L21 do L22. Merilo 1 : 50.

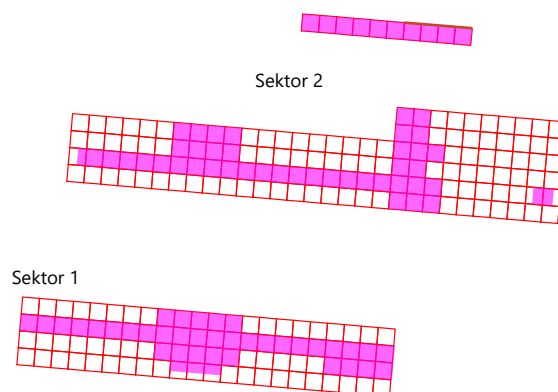
10 SE v celotnem tekstu predstavlja oznako za stratigrafsko enoto.

SE 1 – ornica oziroma ruša
 SE 2 – rumenorjava ilovnata plast z železovimi in
 aluminijevimi oksidi
 SE 3 – rumena ilovica

15 Presek 1; severni presek v kv. B2 do B8. Merilo 1 : 80.

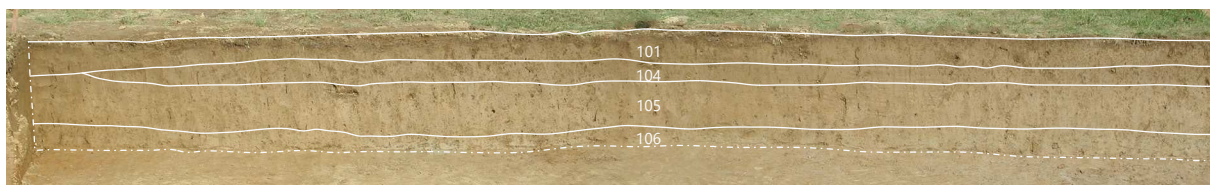
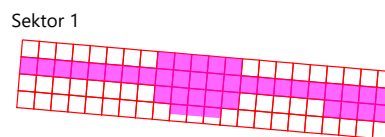
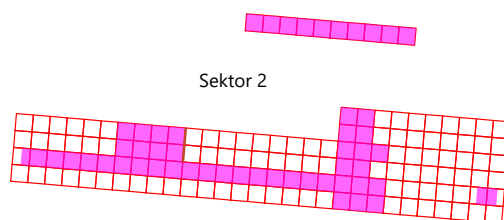
SE 101 – ornica oziroma ruša
 SE 102 – rumenorjava ilovnata plast
 z železovimi in aluminijevimi oksidi

17 Presek 4; severni presek v kv. V22 do V25. Merilo 1 : 60.

- SE 101 – ornica oziroma ruša
- SE 104 – temnejša sivkasto rjava zemljena plast
- SE 105 – svetlejša rjavkasto rumena ilovica
- SE 106 – fina siva glina

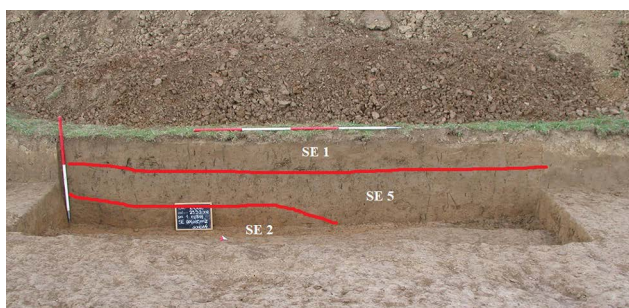

16 Presek 3; vzhodni presek v kv. M12 do N12. Merilo 1 : 60.

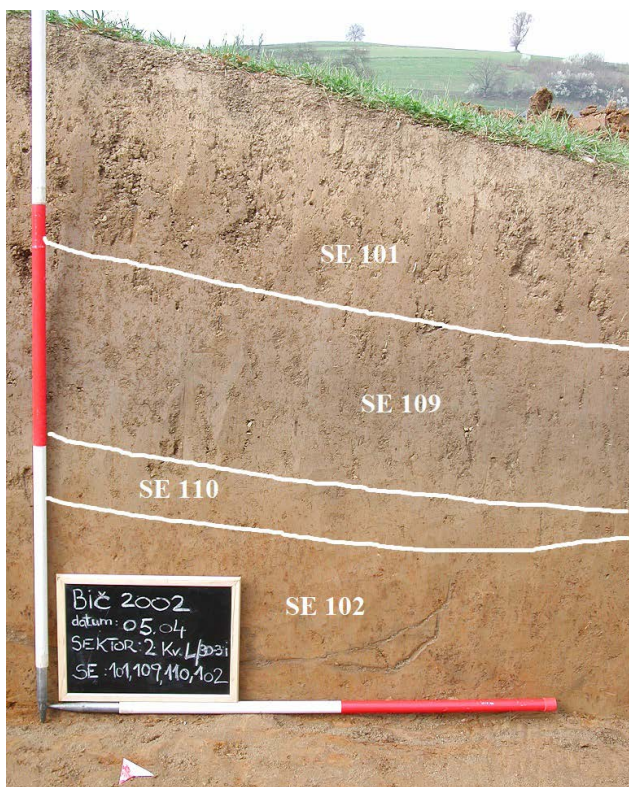

depresij; plasti SE 5 in SE 104 znotraj iste depresije (linija kvadrantov 9 do 15), ki je bila presekana z gradnjo magistralne ceste. Gre za isto plast in tako lahko obe SE enačimo (sl. 18). Tudi v zahodnem delu izkopnega polja, pri SE 6 in SE 109, gre verjetno za isto plast. V delu sektorja 2 je med plastjo SE 109 in SE 102 ležala še plast SE 110. Gre za svetlo rjavo glinasto ilovico, brez kakršnih koli najdb (sl. 19). SE 107 je ležala v manjši depresiji samo v sektorju 2 in je bila po videzu zelo podobna plasti SE 5/SE 104 (sl. 20). Vse navedene plasti so se nadaljevale tudi izven izkopnega polja.

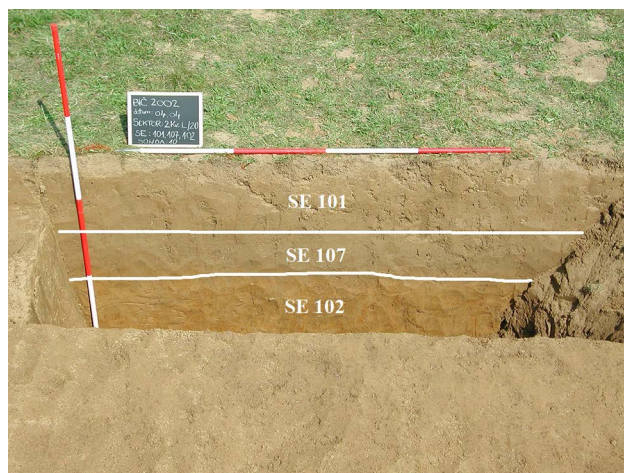
Plasti so vsebovale precej novoveške/novodobne ter nekaj rimskodobne in prazgodovinske lončenine (še posebej SE 5/SE 104). Njihov nastanek si lahko razlagamo kot posledico »transporta« oziroma koluvalnih procesov, ohranjenost in količina najdb pa v primeru plasti SE 5/SE 104 in

18 Severni presek; sektor 1, sonda 4 v kv. B11 (SE 1, SE 5, SE 2).

19 Severni presek; sektor 2, kv. L30 in L31 (SE 101, SE 109, SE 110, SE 102).

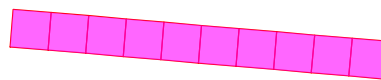
20 Severni presek; sektor 2, kv. L20 (SE 101, SE 107, SE 102).

SE 107 nakazujeta na močnejše delovanje človeka, po vsej verjetnosti domnevamo intenzivnejšo, predvsem novoveško/novodobno kmetijsko izrabo prostora. V primeru plasti SE 6 in SE 109 intenzivna sivkasta barva in precejšnja količina organskih snovi kažeta na močnejše zastajanje vode (močvirnata flora). Ob močnejših deževjih voda na tem delu še danes ne odteče po več mesecev.

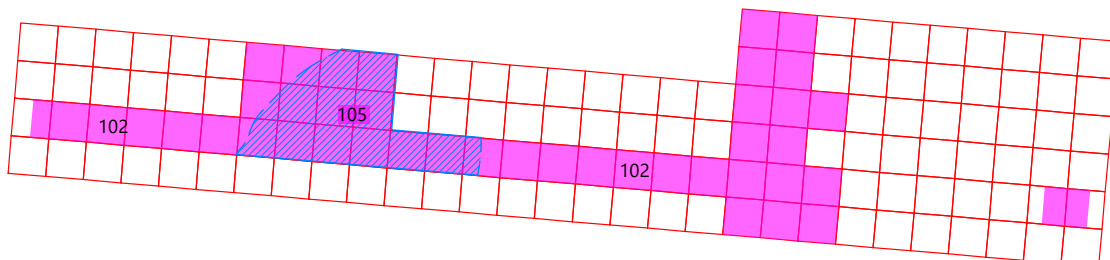
5.1.3 Prazgodovinska plast SE 17 = SE 105

Verjetno je intaktno plast predstavljala svetlejša rjavkasta glinena ilovica, skoraj brez primesi, v že omenjeni depresiji v liniji kvadrantov 9 do 14. Gre za enotno plast debeline 20 do 30 cm, ki smo jo v sektorju 1 označili kot SE 17 in v sektorju 2 kot SE 105, ležala pa je pod plastjo SE 5/SE 104 (sl. 21, 22). V sektorju 2 smo znotraj plasti naleteli na razmeroma malo prazgodovinske lončenine (sl. 23), v sektorju 1 pa smo v kvadrantih A10 do A11 in –A11 odkrili močnejšo koncentracijo le-te (sl. 24). Odlomki so ležali izključno na zgornjem nivoju plasti in razmeroma tesno skupaj. Verjetno imamo tukaj ostanke hodne površine oziroma sledi človekove dejavnosti, ki jo glede na najdbe (izključno prazgodovinska lončenina) najverjetneje lahko datiramo v čas ob koncu srednje bronzne dobe (npr. G70 in G71).

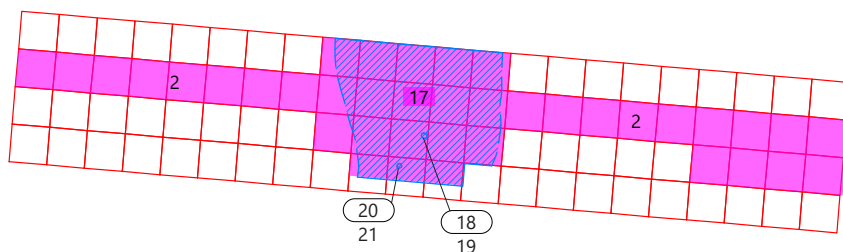
Na istem nivoju smo odkrili tudi dve lisi temnejše rjavkasto črne zemlje z močno koncentracijo oglja in sledovi ožgane ilovice na dnu (SE 18/19 in SE 20/21).

Sektor 2

Sektor 1

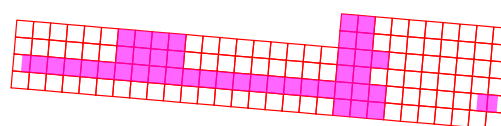

21 Izkopno polje s plastjo SE 17 = SE 105 (šrafirano) in prazgodovinskimi kurišči SE 18/19 in SE 20/21 (modra krožca).
 Merilo 1 : 1000.

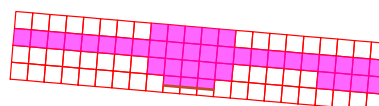
SE 17 – rumenorjava ilovnata plast
 SE 18 – vkop okrogle oblike
 SE 19 – polnilo vkopa SE 18
 SE 20 – vkop nepravilne ovalne oblike
 SE 21 – polnilo vkopa SE 20

Sektor 2

Sektor 1

22 Plast SE 17 s prazgodovinskimi kurišči SE 18/19 in SE 20/21. Merilo 1 : 100.

23 Izbor prazgodovinske keramike iz plasti SE 17.

25 Izpraznjen vkop za kurišče SE 18/19.

24 Izbor prazgodovinske keramike iz plasti SE 105.

26 Izpraznjen vkop za kurišče SE 20/21.

5.1.4 Prazgodovinski kurišči (SE 18/19 in SE 20/21)

Lisi sta predstavljali zgornji del plitvih, rahlo ovalne oziroma okrogle jame.

Rahlo ovalna jama SE 18/19, velikosti 70 × 78 cm, je ležala v kv. A11. Njena globina je bila 15 cm. Imela je oster rob, rahel prehod stene v dno in ravno dno (sl. 25). Polnilo (SE 18) je tvorila temno rjava ilovica s precej oglja, na dnu pa so se pojavili kosi ožgane gline.

Okrogla jama SE 20/21, s premerom 60 cm, globoka 10 cm, je ležala v kv. –A11. Vkop (SE 21) je bil nepravilne okrogle oblike z ostrim robom, postopnim prehodom med steno in dnom ter ravnim dnom (sl. 26). Polnilo vkopa (SE 20) je tvorila temno rjava ilovica s precej oglja, na dnu je bila žgana glina debeline okoli 2 cm, osrednji del polnila pa se tvorili tudi kosi lesa.

Jami bi lahko interpretirali kot kratkotrajnejši kurišči; odsotnost kakršne koli strukture in razmeroma tanek sloj ožgane

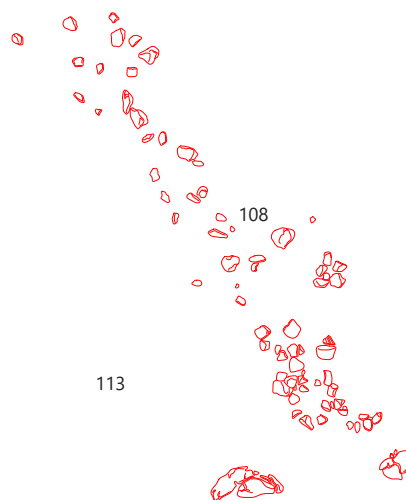
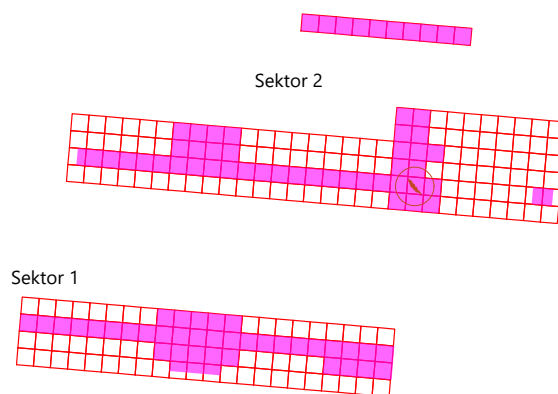
ilovice ne kažejo na dolgoročneje kurjenje ali na to, da bi šlo lahko za ognjišče.

5.1.5 Poznosrednjeveške in zgodnjenovoveške plast in strukturi (SE 108, SE 111/112 in SE 113)

Navedena plast in strukturi ležijo na vzhodnem delu izkopnega polja sektorja 2.

Kamnito strukturo SE 108 so tvorili srednje veliki, deloma zaobljeni apnenčasti kamni velikosti 10 do 20 cm (sl. 27, 28). Kamni niso ležali tesno skupaj, med njimi je bilo precej zemlje – rjave ilovice. Naloženi so bili v nekaj slojih, v nižjih slojih je bilo kamnov manj oziroma je bilo med njimi več zemlje (sl. 27). Struktura je bila dolga do 5,5 metra in široka do 80 cm, potekala je v smeri severozahod–jugovzhod, njena namembnost pa ni popolnoma jasna. Lahko bi šlo za ostanke temeljev neke (lesene) stavbe/strukture, vendar za stavbo manjkajo ostale stranice. Poleg tega ni šlo za kompakten suhi zid, temveč bolj za skupek kamenja, mogoče

SE 108 – kamnita struktura
SE 113 – rjavkasta zemljena plast

27 Struktura SE 108 pred in po čiščenju. Merilo 1 : 50.

groblyo. Dejstvo, da je ležala natanko na meji med dvema parcelama, ki je označena že na franciscejskem katastru iz 19. stoletja, bi nakazovalo možnost parcelne meje.

Vsekakor je struktura precej poškodovana – precej raztresenih kamnov leži na njeni zahodni strani (znotraj plasti SE 113), kamor teren pada – na tem mestu je moral nekdanj obstajati oster prelom, terasa oziroma usek, kar je razvidno tudi iz severnega profila v kvadrantu L22, kjer je bilo opaziti dokaj strm padec geološke osnove (sl. 15). Terasa oziroma usek je po vsej verjetnosti umetnega nastanka, zapolnjen je bil s plastjo svetlejšje rjavkaste ilovice (SE 113) z nekaj odlomki lončenine, ki je enaka tisti iz jame SE 111/112 (sl. 29). Dejstvo, da je bila plast SE 113 tik ob strukturi SE 108 precej debela in so se v njej na tem mestu pojavljali tudi vertikalno ležeči kamni in odlomki lončenine, nakazuje, da sta bila terasa oziroma usek izravnana oziroma zapolnjena naenkrat, pri

čemur je bila poškodovana tudi kamnita struktura SE 108. Ta je bila dodatno uničena še z recentnim oranjem.

Zahodno od omenjene kamnite strukture smo znotraj plasti SE 113 odkrili vkop velikosti približno 1 × 1 meter (sl. 28, 30), v celoti zapolnjen s poznosrednjeveško/zgodnjenovoveško lončenino (SE 111/112).

Zgornji del vkopa smo poškodovali pri strojnem izkopu oranice. Pri ročnem izkopu se je pokazalo, da sega ohranjeni del vkopa še približno 15 cm globoko. Zapolnjen je bil z dobro ohranjenimi odlomki trde poznosrednjeveške/zgodnjenovoveške lončenine; več odlomkov je pripadalo istim posodam. Spodnjih nekaj cm vkopa je bilo zapolnjenih s temno rjavo ilovico s primesmi oglja ter redkimi odlomki lončenine. Na dnu je dokaj tesno skupaj ležalo nekaj oglatih apnenčevih kamnov. Namembnosti vkopa ni mogoče zanesljivo določiti, glede na velikost in videz jame ter obilico materiala se ponuja interpretacija, da gre za odpadno jamo.

28 Struktura SE 108 in jama s keramiko SE 111/112. Pogled proti jugovzhodu.

29 Izbor keramike iz plasti SE 113.

Plast SE 113, z nekaj odlomki lončenine (sl. 29) in majhnim železnim nožičem (G68), je potekala od linije navedene parcelne meje oziroma kamnite strukture SE 108 v kvadrantih K22 do K24, L21 do L23 in M22 in je zapolnjevala manjšo depresijo oziroma že omenjen usek. Recentnih najdb v plasti ni bilo, skupaj z omenjenima strukturama pa je njen nastanek mogoče pojasniti z intenzivnejšo (poznosrednjeveško/zgodnjenovoveško) izrabo prostora.

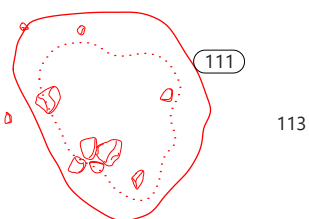
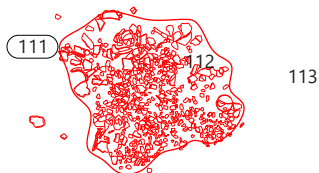
5.1.6 Novodobne in nedoločljive jame (SE 7/8, SE 9/10, SE 11/12, SE 13/14, SE 15/16, SE 22/23, SE 24/25, SE 26/27 in SE 117)

Na vzhodnem delu sektorja 1 smo v kv. A21, A22, B20, B21 in B22 na dokaj majhni površini odkrili in dokumentirali tudi devet jam. Vsaki jami smo dodelili dve stratigrafski enoti; nižja številka vedno označuje vkop, višja pa polnilo.

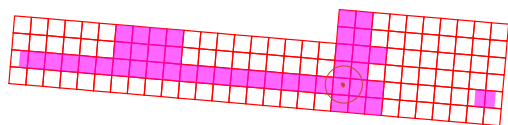
Po odstranitvi ornice se je v kv. A21, B22, B20 in B21 pokazalo pet lis oziroma vkopov temnejše, sivkaste barve (SE 7/8, SE 9/10, SE 11/12, SE 13/14, SE 15/16). Vkopani so bili z vrha plasti SE 6, posegli pa so še v plast SE 2. Jame so bile nepravilnih ovalnih oblik, velikosti od 70 cm do 2,2 m in globine od 20 do 40 cm. Vse so na dnu imele bolj ali manj izrazito stopnico oziroma manjšo jama (sl. 31). Polnila je tvorila fina svetlejša, rjavkasto sivkasta ilovica, ki je proti dnu postajala temnejša. Razen kamnitega odbitka/orodja G75 v polnilu SE 8 v drugih polnilih ni bilo nobenih najdb, vsebovala pa so nekaj koščkov ožgane gline in redke drobce oglja. Jame so po vsej verjetnosti antropogenega izvora, njihove namembnosti pa ni mogoče zadovoljivo pojasniti. Dejstvo, da se vkopi začenjajo na vrhu plasti SE 6, nakazuje, da so relativno mlade in jih je treba datirati v sodobni čas.

SE 111 – vkop nepravilne kvadratne oblike
 SE 112 – polnilo vkopa SE 111
 SE 113 – rjavkasta zemljena plast

Sektor 2

Sektor 1

30 Jama SE 111/112 pred in po čiščenju. Merilo 1 : 50.

Po odstranitvi plasti SE 6 so se v tlorisu pokazale še tri jame, vkopane v geološko osnovo SE 2 (SE 22/23, SE 24/25 in SE 26/27). Jame so bile po videzu in polnilu enake kot zgoraj navedene in prav tako niso vsebovale nobenih najdb (sl. 32). Glede na večjo globino in dejstvo, da na vrhu plasti SE 6 še niso bile opazne, so od prvih relativno starejše. Njihova namembnost je prav tako nejasna, ravno tako pa predpostavljamo njihov antropogeni nastanek.

V kvadrantih K22 in K23 smo znotraj plasti SE 113 odkrili temnejšo sivkasto liso nepravilne podolgovate oblike (sl. 33), dolžine okoli 6 metrov (SE 117). Ob čiščenju smo ugotovili, da gre za plitko »jamo« (do 10 cm), ki je bila zapolnjena z dokaj prhko sivorjavo ilovico. Z izjemo nekaj odlomkov prazgodovinske lončenine, ki so ležali skupaj, znotraj nje ni bilo najdb. »Jama« glede na stratigrafsko situacijo ne more biti prazgodovinska, glede na obliko pa bi lahko šlo za ostanke strohnelega debla.

31 Vkopi za jame SE 9, SE 13 in SE 15.

32 Vkop za jamo SE 26.

33 Očiščena lisa SE 117 (ostanki strohnelega debla ?).

5.2 Analiza gradiva

Na najdišču smo, glede na odprto površino, naleteli na majhno število vkopov. Tudi arheološko zanimive najdbe v njih so, če izvzamemo jame SE 111/112, redke in podobno velja tudi za plasti. Tako v strukturah kot plasteh gre večinoma za precej uničeno gradivo, ki, z izjemo gradiva iz jame SE 111/112, tipokronološko ni opredeljivo. Največkrat sta le tehnika izdelave keramike in njena faktura tisti, ki omogočata uvrstitev odlomkov predvsem v prazgodovinsko in rimsko obdobje (sl. 34). Tudi koncentracija prazgodovinske lončenine, predvsem v plasti SE 17 = SE 105, je omogočila rekonstruiranje delov le dveh tipološko določljivih posod (G70 in G71). Predstavljamo pa izbor gradiva, ki omogoča uvrščanje le-tega vsaj v obdobje; prazgodovinsko, rimsko-obdobje in poznosrednjeveško oziroma zgodnjenovoveško.

Glede na to, da Bič lahko interpretiramo kot novoveško najdišče s skromnimi in hkrati nedoločljivimi ostanki prazgodovinske poselitve, rimske najdbe pa so najdene izven kontekstov in so verjetno na takšen ali drugačen način na najdišče prinesene od drugod, bomo najprej predstavili poznosrednjeveško oziroma zgodnjenovoveško gradivo.

5.2.1 Poznosrednjeveško in zgodnjenovoveško gradivo

Nekaj odlomkov keramike iz poznosrednjeveškega in/ali zgodnjenovoveškega obdobja je bilo najdenih v plasteh, ki so vsebovale gradivo iz različnih obdobji, znotraj kamnite strukture SE 108 in znotraj plasti SE 113 (npr. G68 in sl. 29), ki ju štejemo za poznosrednjeveški oziroma zgodnjenovoveški. Ker gre za keramično gradivo, zelo podobno gradivu iz jame SE 111/112, ki predstavlja zaprto celoto, smo se omejili le na predstavitev gradiva iz jame.

Gradivo iz jame je bilo v slabem stanju in močno razdrobljeno. Po grobi oceni je kar polovica odlomkov manjših od 4 cm². Črepinje kažejo izrazite sledove obrabe; površina je oglajena, prav tako so skrhani in oglajeni prelomi. To je lahko posledica bodisi človekovega delovanja, namernega drobljenja in premeščanja odpada bodisi delovanja vode ob periodičnih poplavih kraškega polja, na katerem leži najdišče.

Uspelo nam je sestaviti in risarsko rekonstruirati kar nekaj tipološko določljivih delov posod, največ ustij loncev z delom ostenja. Ob medsebojni primerjavi fragmentov je bilo mogoče ugotoviti, da so si med seboj izredno podobni. Razen vrča G67 gre za odlomke loncev, kar ni presenetljivo, saj je lonec najpogostejša oblika kuhinjske posode. Lonec je namreč večnamenska posoda, v kateri lahko hrano na različne načine pripravljamo in jo tudi shranjujemo. Uporabna

je tako za suha, sipka živila in jedi kot tudi za tekoča (Predovnik 2003, 58).

Vsi lonci so narejeni iz dobro prečiščene gline. Glavni sestavini lončarske mase sta kremen in sljuda, razmeroma pogosto pa se pojavljajo tudi organski delci, železovi oksidi, zdrobljena keramika in glinena jedra. Pri načinu žganja je najpogostejši reoksidacijski način žganja. To je redukcijsko žganje, kjer je v končni fazi vzpostavljena oksidacijska atmosfera. Zraven tega zasledimo še redukcijski in oksidacijski način ter nepopolno oksidacijo. Pri barvi lončenine močno prednjači rjava v vseh svojih variantah (temna, svetla, ble-da), pogosta je tudi siva (svetla, temna), v manjši meri se pojavljata rdeča in črna. Nekajkrat je površina lisasta. Tudi glede trdote je posodje zelo enotno, in sicer je ocenjeno kot zelo trdo.

Ostenje posod je v predelu ramen in največjega oboda razmeroma tanko (prim. G16, G17, G26, G36, G38, G45, G48, G57, G60, G62 in G65). Lonci imajo večinoma spodrežan rob ustja, izrazit vrat in nizko rame. Pri nekaterih je premer ustja le malo manjši (G3, G20, G29, G48) ali enak (G47) največjemu premeru posode, kar je značilno predvsem za lonce iz časa med 15. in 17. stoletjem. Lonca G52 in G56 imata enostaven masiven visok rob ustja, ki je pri prvem dokaj raven, pri drugem pa poševen. Loncu G52 podobna ustja lahko najdemo na Starem gradu nad Podbočjem, kjer izvirajo iz kontekstov iz časa med sredino 14. in koncem 14. oziroma začetkom 15. stoletja (Predovnik 2003, 41 (datiranje kontekstov), sl. 43: 68; 47: 166; 56: 330). V čas poznega srednjega veka, to je v 14. in 15. stoletje, so uvrščeni primerki ustij loncev tipa 10C iz Šentvida pri Stični (Porenta *et al.* 2015, sl. 10b, npr. t. 1: 18, t. 2: 31, t. 5: 61, t. 8: 88).¹¹ Med ustji tipa 10C-6 iz Šentvida pri Stični najdemo tudi primerjave za lonec G56 (npr. Porenta *et al.* 2015, t. 2: 24). V čas poznega srednjega veka (15. stoletje?) je lonec z enostavnim visokim in masivnim poševnim robom ustja iz Ljubljane pri Podpeči uvrstil Tomaž Nabergoj (1999, 49, t. 1: 7). Na podlagi primerjav torej lonca G52 in G56 lahko uvrstimo v pozni srednji vek, to je v 14. in/ali 15. stoletje.

Lonci G6, G21 in G39 imajo visok, zunaj nekoliko usločen, enostaven gracilen rob ustja. Tovrstna ustja so v Šentvidu pri Stični uvrščena v tip 10B-2, izvirajo pa iz plasti, ki so časovno uvrščene med sredino 14. in koncem 15. stoletja (Porenta *et al.* 2015, 345–346, 360, sl. 10b). Da gre za obliko, značilno za konec 14. in 15. stoletje (Predovnik 2006, 186, op. 14,

11 Odlomke naših loncev G52 in G56 bi lahko uvrstili med lonce tipa 10C iz Šentvida pri Stični. Ker se avtorji niso podrobneje ukvarjali s tipom 10C, smo datacijo prevzeli iz navedb iz kataloga, kjer so vsi navedeni lonci pripisani poznemu srednjemu veku (PSL).

t. 2: 8, 10), kažejo npr. tudi primerki iz Starega gradu nad Pobočjem (Predovnik 2003, npr. sl. 43: 80–81) in Polhovega Gradca (Železnikar 2002, t. 5: 20).

Nekatera ustja loncev imajo večkrat profiliran rob ustja. Med lonce z masivnim visokim, večkrat profiliranim robom ustja brez ležišča za pokrov lahko uvrstimo primerek z nespodrezanim robom **G64**. Prav tako masiven visok, večkrat profiliran rob ustja brez ležišča za pokrov, le da je rob spodrezan, imata lonca **G54** in **G63**. Na Starem gradu nad Podbočjem se lonci s podobnimi ustji pojavljajo v kontekstih, datiranih v 15. stoletje (Predovnik 2003, 41–42 (datacija kontekstov), sl. 52: 235–237, 242, sl. 53: 259), v Polhovem Gradcu pa se lonci z ravno prirezanimi zaključki roba ustja pojavljajo v plasti, ki je uvrščena v čas 16. in 17. stoletja (Železnikar 2002, 327, t. 7: 2, 4).

Večkrat profiliran in spodrezan rob ustja, ki je v profilu skoraj trikotne oblike in znotraj ni usločen ali pa je ležišče za pokrov neizrazito, imajo lonci **G23**, **G33**, **G46** in **G53**. V Šentvidu pri Stični so v čas poznega srednjega veka (14. in 15. stoletje) uvrščeni lonci tipa 12B-2 (Porenta *et al.* 2015, sl. 10b, npr. t. 7: 83), ki kažejo nekaj podobnosti z našimi lonci.¹² Še nekaj loncev ima skoraj trikoten rob ustja, ki ni spodrezan in tudi ni večkrat profiliran, temveč ima tri izbokline. Rob ustja je lahko pokončen ali poševen (**G2**, **G7**, **G8**, **G9**, **G13**, **G17**, **G19**, **G27**, **G41**, **G42**, **G47**, **G48**, **G60** in **G66**). Nekateri primerki imajo lahko nekoliko spodrezan rob ustja in poudarjeno osrednjo izboklino (**G10**, **G24**, **G36**, **G58** in **G61**). Podobne, a nekoliko bolj gracilne robove ustij brez ležišč za pokrove imajo lonci **G14**, **G18**, **G28**, **G32** in **G57**. Podobni so robovi ustij loncev tipa 11B-2 iz Šentvida pri Stični, ki so uvrščeni v čas poznega srednjega veka, to je v 14. in 15. stoletje (Porenta *et al.* 2015, sl. 10b, npr. t. 6: 75).¹³ Za naše lonce lahko najdemo primerjavo tudi na Starem gradu nad Podbočjem (Predovnik 2003, 41–42 (datacija konteksta), sl. 52: 245), kjer je lonec s tremi vzboklinami uvrščen v čas druge polovice ali konca 15. stoletja. Gre sicer za obliko, ki je dolgoživa, saj je primerjalno gradivo uvrščeno v širok časovni razpon med 13. in prvo polovico 17. stoletja (Predovnik 2006, 187, op. 24, z navedenimi primerjavami).

¹² Odlomke naših loncev **G23**, **G33**, **G46** in **G53** bi lahko uvrstili med lonce tipa 12B-2 iz Šentvida pri Stični glede na splošne značilnosti tipa 12B-2: v profilu trikotna oblika in večkratna profilacija roba ustja. Ker se avtorji niso podrobneje ukvarjali s tipom 12B-2, smo datacijo prevzeli iz navedbe iz kataloga, kjer je navedeni lonec pripisan poznemu srednjemu veku (PSL).

¹³ Odlomke naših loncev **G2**, **G7**, **G8**, **G9**, **G13**, **G17**, **G19**, **G27**, **G41**, **G42**, **G47**, **G48** in **G60** bi lahko uvrstili med lonce tipa 11B-2 iz Šentvida pri Stični. Ker se avtorji niso podrobneje ukvarjali s tipom 11B-2, smo datacijo prevzeli iz navedbe iz kataloga, kjer je navedeni lonec pripisan poznemu srednjemu veku (PSL).

Lonci **G1**, **G20**, **G31**, **G34** in **G44** imajo ravno tako tri izbokline na spodrezanem robu ustja, ki je na notranji strani sedlasto usločeno za pokrov. Podobne, a nekoliko bolj gracilne robove ustij, ki imata ležišče za pokrov, imata lonca **G3** in **G45**. Podoben rob ustja ima lonec iz Starega gradu nad Podbočjem, ki je uvrščen v drugo polovico ali konec 15. stoletja (Predovnik 2003, 41–42 (datacija konteksta), sl. 51: 221). Tudi podoben lonec iz Ljubljane je, sicer ne dovolj argumentirano, pogojno uvrščen v 15. stoletje (Nabergoj 1999, 49, kat. 6, t. 1: 6). Podobni so robovi ustij loncev tipa 11D-2 iz Šentvida pri Stični, ki so uvrščeni v čas poznega srednjega veka, to je v 14. in 15. stoletje (Porenta *et al.* 2015, sl. 10b, npr. t. 2: 25).¹⁴

Lonci **G22**, **G38**, **G51** in **G65** imajo visok, večkrat profiliran, gracilen rob ustja, ki je na vrhu zadebeljen, znotraj usločen, komaj opazno, če sploh, spodrezan, prehod v vrat pa je neizrazit. V 15. in 16. stoletje je uvrščen lonec z gradu Šalek v Velenju z malo spodrezanim ustjem, ki pa ima znotraj dobro izraženo ležišče za pokrov in bolj izrazit vrat (Brišnik, Ravnikar 1999, 51, t. 21: 143). Podobna lonca iz Krumperka pri Domžalah izvirata iz konteksta, ki je zanesljivo datiran v 17. stoletje (Sagadin 1989, 254, sl. 88: 4, 7).

Nizek, enostaven in visoko spodrezan rob močno izvihane ustja ima lonec **G29**. Splošne primerjave zanj najdemo na Starem gradu nad Podbočjem. Preprosto izbočen in spodrezan rob ima denimo odlomek brez znanega stratigrafskega konteksta (Predovnik 2003, sl. 57: 335). Komajda profiliran spodrezan rob, ki pa je na zunanji strani nagnjen navznoter in ne navzven, kot pri našem primerku, je bil na Starem gradu nad Podbočjem najden v kontekstu iz 15. stoletja (Predovnik 2003, 41–42 (datacija konteksta), sl. 52: 251). Iz konteksta, datiranega v konec 14. ali začetek 15. stoletja, sta odlomka s preprosto izbočenim ali komajda profiliranim spodrezanim robom, a je predvsem oblika posode pod kataloško številko 110 drugačna kot pri našem primerku. Ima namreč daljše in ne toliko zaobljeno rame kot lonec **G29** (Predovnik 2003, 41 (datacija konteksta), sl. 44: 106, 110). Daljše rame, ki ni tako zaobljeno kot pri **G29**, ima še en lonec iz istega konteksta s Starega gradu nad Podbočjem s preprosto izbočenim ali komajda profiliranim spodrezanim robom (Predovnik 2003, sl. 45: 115).

Nizek, dvakrat izbočen rob ustja brez ležišča za pokrov, ki je spodrezan, imata lonca **G26** in **G55**. Primerjamo ju lahko z ustji loncev tipa 10D iz Šentvida pri Stični. Ob analizi

¹⁴ Odlomke naših loncev **G2**, **G7**, **G8**, **G9**, **G13**, **G17**, **G19**, **G27**, **G41**, **G42**, **G47**, **G48** in **G60** bi lahko uvrstili med lonce tipa 11D-2 iz Šentvida pri Stični. Ker se avtorji niso podrobneje ukvarjali s tipom 11D-2, smo datacijo prevzeli iz navedbe iz kataloga, kjer je navedeni lonec pripisan poznemu srednjemu veku (PSL).

šentviškega gradiva so avtorji ugotovili, da se tovrstna ustja pri primerjalnem gradivu iz dobro datiranih kontekstov pojavljajo od konca 12. do začetka 15. stoletja, v kontekstu najdišča Župnijski dom v Šentvidu pri Stični pa bi se ta meja lahko pomaknila še nekoliko navzgor (Porenta *et al.* 2015, 347, sl. 10b).

Nizek do srednje visok rob ustja, ki ima v profilu na zunanji strani obliko S-krivulje (zgornji del izbočen, spodnji del vbočen), je lahko nespodrezan in ima znotraj ležišče za pokrov (G37 in G62), lahko pa je spodrezan, medtem ko je ležišče za pokrov neizrazito ali ga sploh ni (G15, G16, G30 in G50). Če takšna ustja primerjamo z gradivom iz Šentvida pri Stični, bi prva ustrezala tipu 11D-1, druga pa tipu 11D-2. Gre za obliko, ki se pojavlja od 14. do 16. stoletja (Porenta *et al.* 2015, 346–347, sl. 10b; za datacijo glej tudi Štular 2009, 236–237, tip 11a).

Lonca G12 in G35 imata v profilu ovalen, rahlo profiliran masiven rob ustja, ki je pri prvem spodrezan, z neizrazitim ležiščem za pokrov, pri drugem pa je nespodrezan. Pravih primerjav zanj nismo našli. Rob ustja lonca G35 je še najbolj podoben t. i. trikotnim robovom ustij s konveksno ali ravno odrezanimi robovi, ki so datirani od 11. do 15. stoletja (Djura Jelenko 2017, 107, sl. 5: kat. 346, t. 13: 345–346).

Vrč oziroma lonca z ročajem G67 predstavlja edino tovrstno posodo, ki je bila najdena v jami SE 111/112. Ima izvihano ustje in prečno narebren ročaj ovalnega preseka, ki povezuje vrat in rame posode. Na obeh površinah so ohranjeni sledovi belega engoba premaza. Podobne posode z ročajem, običajno označene kot lonci, se začnejo pojavljati v 15. stoletju, uporabljali pa so jih tako za kuho kot za shranjevanje in prenašanje živil. Na ognjišču je ročaj obrnjen proč od ognja, omogočal enostavnejše rokovanje s posodo, medtem ko je bilo za lonce brez ročaja treba uporabiti burkle (Keller 1999, 165–166; Predovnik 2006, 188). Podobna posoda, ki je bila v notranjosti v celoti prekrita s svetlo zelenim loščem, nanesenim prek plasti engobe, je bila najdena v Tihi dolini na Veliki Planini, s primerjavami pa je datirana v 16. ali 17. stoletje (Predovnik 2006, 188–189, t. 6: 30).

V jami SE 111/112 se dna pojavljajo v dveh oblikah. Bolj pogosta so tista, kjer je stena tik nad dnem usločena (G5, G11, G25, G40, G43 in G59), redkejša pa tista, pri katerih je stena tik nad dnem izbočena (G4 in G49). Z izjemo lonca G58/G59 jih nismo uspeli povezati z zgornjimi deli posod, zato ne moremo opredeliti različnih tipov posod.

Nož G68 je bil najden v plasti SE 113, za katero domnevamo, da je poznosrednjeveška oziroma zgodnjenovoveška, zato ga obravnavamo kot poznosrednjeveško oziroma zgodnjenovoveško najdbo. Nož ima dolgo trnasto nasadilo, ki je celo nekoliko daljše od samega rezila. Hrbet noža je ločno oblikovan, rezilo je ravno. Noži s trnastim nasadilom za lesen ali

koščen ročaj, ločno oblikovanim hrbtom in ravnim rezilom se dokaj pogosto pojavljajo na srednjeveških najdiščih npr. (Брмболић 2000, 123–124; Popović 1999, 261–262, sl. 225, tip 3; Predovnik 2003, sl. 74: 722; Шпехар 2007, 99–100, tip III; Šribar, Stare 1981, t. 82: 2, t. 83: 11, t. 84: 7–8; Štular 2009, t. 5: 4–5). Pri srednjeveških nožih s trnastim nasadilom, ločno oblikovanim hrbtom in ravnim rezilom ne moremo govoriti o enotni skupini, saj se primerki ločijo tako po obliki kot tudi velikosti. Tudi časovni razpon njihovega pojavljanja je dokaj širok, od 11. vse do 16. in celo 17. stoletja (npr. Брмболић 2000, 124; Predovnik 2003, 84–85; Шпехар 2007, 99–100). V srednjeveškem Londonu naj bi noži iz 12. in 13. stoletja imeli kratko trnasto nasadilo za ročaj, pri poznih oblikah pa se trnasto nasadilo lahko podaljša in izenači z dolžino rezila (Cowgill 2000, 25), tako kot pri našem primerku.

5.2.2 Prazgodovinsko gradivo

Med prazgodovinsko gradivo smo uvrstili nekaj kamnitih odbitkov (npr. G75 in G76) in odlomke keramičnih posod, ki so bili najdeni v plasteh s premešanim gradivom (npr. G69) in predvsem v plasti SE 17 = SE 105 (G70 in G71). Pri ostankih prazgodovinskih posod gre večinoma za manjše odlomke, tako da je nemogoče določiti, kateremu tipu posode so pripadali (sl. 23, 24). V večini primerov gre za odlomke loncev, a le v dveh primerih smo našli tudi odlomke ustij (G70 in G71). Primerjave zanj lahko najdemo v loncih tipa L 1 z nasebine Oloris pri Dolnjem Lakošu (Dular *et al.* 2002, sl. 4: L 1) in loncih tipa L 7 iz Podsmreke pri Višnji Gori (Murgelj 2013, sl. 30c: L 7/G918). Gre za posode s kratkim usločenim vratom in blago izvihanim ustjem, ki so lahko okrašene z nalepljenim vodoravnim rebrom. Obe najdišči sodita v čas pozne srednje bronaste dobe, ki je po njima poimenovan horizont Oloris–Podsmreka (Črešnar, Teržan 2014, 681–688).

5.2.3 Rimskodobno gradivo

Vso gradivo, ki ga lahko zanesljivo uvrstimo v rimsko obdobje, izvira iz premešanih plasti. Gre za tipokronološko nedoločljive odlomke lončenih posod, ki jih v rimsko obdobje lahko uvrstimo v glavnem zaradi fature (npr. sl. 34).

Mednje sodita tudi paličasta ročaja amfor G72 in G73. Zanesljivo ju sicer ne moremo pripisati nobenemu tipu amfor, toda glede na to, da gre za ročaja okroglega preseka, sta verjetno pripadala amforam tipa Dressel 6A ali Dressel 6B. Gre za tipa amfor, ki se v osrednji Sloveniji v zgodnjem rimskem obdobju, to je v 1. stoletju, pojavljata najbolj pogosto (Vidrih Perko 2000, 427–428, 432–434, 447).

Glede na relativno bližino rimskodobne nasebine in grobišča v Zagorici nas prisotnost rimskodobnega gradiva ne

34 Odlomek rimskega krožnika, najden v ornici SE 1.

preseneča, čeprav nismo našli nobene strukture ali plasti, ki bi jo lahko nedvomno uvrstili v to obdobje. Druga razlaga za rimskodobno gradivo na Biču pa bi bila, da je gradivo sem prišlo z obdelavo oziroma gnojenjem njiv.

5.2.4 Ostalo gradivo

Med najdbami iz plasti s premešanim gradivom velja posebej omeniti železno čohalo (strgalo) za nego konja (G78) in odlomek nedoločljivega železnega orodja z dolgim tulastim nasadiščem (G77).

Železno čohalo (G78) sodi med primerke pravokotne oblike s klinastim presekom. Ročaj je v preseku pravokotne oblike in se z glavnikom stika pod skorajda pravim kotom. Zaradi dobrega zdravja in videza je potrebno konja skratčiti dvakrat na dan, pred odhodom in po povratku v hlev. S čohalom je konjar odstranil zasušeno blato, odpadlo dlako in pot, preprečil okužbe s kožnimi zajedavci in masiral podkožno mišičje (Clark 2004, 157; Predovnik 2003, 83; Štular 2009, 101). V minulih dveh stoletjih so kovinska strgala nadomestile manj grobe ščetke ali gumijasta čohala/ščetke (Clark 2004, 158). Iz rimskega obdobja ne poznamo nikakršnih omemb čohal v pisnih virih in tudi ne upodobitev čohal v prikazih čiščenja konj. Iz začetka 16. stoletja so ohranjene upodobitve, kjer je prikazana uporaba čohala za čiščenje konja (Clark 2004, sl. 114, 115). Še starejša, iz 13. stoletja, je upodobitev konjenika, ki ima za pasom pripeto orodje, ki spominja na čohalo (Clark 2004, sl. 115). Srednjeveška čohala so bila izdelana iz podolgovate železne plošče, ki so jo uvili ali dvakrat pravokotno upognili. Starejša čohala so imela oglat profil, v 15. in 16. stoletju pa so začeli uporabljati strgala polcilindričnega prečnega profila. Daljši stranici obeh plošč so zarezali v delovna robova. Na hrbet so pravokotno na delovna robova zakovali dvo- ali triramno razvejan nastavek za držaj, ki so ga vdeli v leseno oblogo (Clark 2004, 162–165; Predovnik 2003, 83; Štular 2009,

101–102). Redka srednjeveška uvita oziroma dvakrat upognjena čohala poznamo tudi v Sloveniji (glej npr. Knific, Nabergoj 2016, sl. 157; Štular 2009, t. 4: 1). Toda naš primerek ne sodi v to skupino čohal. Podobni primerki, z le eno delovno površino, se sicer pojavljajo tudi v srednjem veku (npr. Borisov 1989, sl. 154b), gre pa za obliko, ki je bolj značilna za rimsko in poznoantično obdobje (npr. Busuladžić 2014, t. 78: 244, t. 79: 246–247, priloga 34; Чолаков 2010, sl. 114; Gaitzsch 1980, t. 37: 177; Marichal 2000, sl. 15: 94–95, sl. 16: 96, 100; Поповић 1988, t. 12: 6, t. 43: 6). Vsaj dve tovrstni čohali poznamo tudi iz Slovenije, iz Kravice pri Vranskem (Krempuš 2000, sl. 3: 1) in Kozmca pri Gojačah (Harej 1989, t. 1: 1). V obeh primerih gre za poznoantični najdbi. Večina rimskodobnih in poznoantičnih čohal ima dva okrasna zaključka ali izrastka, kar jih loči od primerka iz Biča, vseeno pa najdemo tudi rimskodobne primerke brez okrasnih zaključkov oziroma izrastkov (npr. Busuladžić 2014, priloga 34: 100–102, 105; Marichal 2000, sl. 15: 94–95, sl. 16: 96, 100). Vsekakor je glede na obliko čohalo iz Biča bližje rimskodobnim kot srednjeveškim primerkom, kar pa seveda ne pomeni, da ga lahko brez pridržka uvrstimo v rimsko obdobje. Naj navedemo še, da nekateri avtorji predvsem zaradi teže in širine menijo, da ne gre za pripomočke v živinoreji, temveč za pripomočke za razčesavanje volne ali katere druge tekstilne surovine (npr. Busuladžić 2014, 86–88; Harej 1989, 10).

Že v prvih dneh izkopavanja nas je obiskal Nazif Tirić iz bližnje vasi Dobravica in nam prinesel železno sulično ost (G79, sl. 35), ki jo je izkopal na svoji njivi.¹⁵ Gre za sulično ost listaste oblike s tulastim nasadiščem. Brez znanega najdiščnega konteksta jo je težko časovno opredeliti. Podobne sulične osti namreč najdemo med opremo rimskih vojakov (npr. Radman-Livaja 2004, 27–28, predvsem t. 2: 8, t. 3: 10), a tudi kot del oborožitve v srednjem veku (npr. Sijarić 2014, 176–181; tip Ib). Od starejših iz latenskega obdobja se loči v glavnem po tem, da imajo slednje običajno izrazito rebro vzdolž sredine lista (glej npr. Horváth, Gergely Németh 2011, sl. 3, sl. 7: 7–9; Jovanović 2007, 50 – kat. 16, sl. 21; Mlinar, Gerbec 2011, 66 – kat. 8, 67 – kat. 9, 68 – kat. 13). Če primerjamo rimskodobne sulične osti s tistimi tipa Ib po Sijariću, je največja razlika v tem, da imajo srednjeveške nekoliko daljše nasadišče v primerjavi z listom. Upošteva ta kriterij je naša sulica bližja rimskodobnim primerkom.¹⁶

15 Sulica izvira iz parc. št. 585/2 k. o. Zagorica (1428) (sl. 35). Gospod Tirić je sulično ost ljubeznivo doniral.

16 Sulica je bila sveže prelomljena na dva dela, po vsej verjetnosti med izkopom. Tirić je navedel tudi to, da je ob prekopavanju in urejanju njive naletel na več železnih predmetov in razbitih posod, ki pa jih je zvozil na bližnji gozdni odpad.

35 Lokacija najdbe sulične osti. Merilo 1 : 2500

6 Sklep

Stratigrafska situacija na najdišču je razmeroma preprosta: manjše vzpetine, kjer bi lahko pričakovali sledove človekove dejavnosti oziroma morebitne strukture, so se izkazale kot arheološko negativne. Na teh mestih se je neposredno pod 20 do 40 cm ornice in ruše nahajala geološka osnova, tj. rdečkasto rjava glinasta ilovica. Na arheološke ostaline smo naleteli v manjših depresijah med temi vzpetinami. Plasti so večinoma koluvialnega nastanka, nekatere kažejo tudi sledove zamočvirjenja.

Najdbe v teh plasteh, od prazgodovinskih do sodobnih, so lahko posledica koluvialnih in/ali aluvialnih procesov, ali pa so prišle v zemljo na danem mestu kot posledica intenzivnejše človekove izrabe obravnavanega prostora v preteklosti. Glede na prisotnost nekaterih prazgodovinskih (kurišči) in poznosrednjeveških/zgodnjenovoveških struktur vsaj ponekod lahko računamo na tovrstno interpretacijo.

Poselitev v prazgodovinskem obdobju potrjujejo plast SE 17 = SE 105 in kurišči SE 18/19 in SE 20/21 oziroma najdbe v njih. Toda glede na razmeroma majhno količino najdb in odsotnost kakršnih koli struktur ob dokaj veliki raziskani površini ne moremo govoriti o intenzivni poselitvi, temveč bolj o prisotnosti človeka na tem območju v prazgodovinskem obdobju; kot kažejo najdbe, verjetno ob koncu srednje bronzaste dobe. V zgornjih plasteh je bilo najdenih tudi kar nekaj rimskodobnih najdb, izključno odlomkov rimskodobne lončenine (npr. **G72** in **G73** in **sl. 34**), pod njimi pa nismo našli rimskodobnih plasti ali struktur. Prisotnost teh najdb je torej mogoče razlagati ali kot posledico transporta zaradi, po vsej verjetnosti, naravnih (koluvialnih oziroma aluvialnih) procesov, ali človekovega delovanja (gnojenje, oranje). Ravno tako je ob pojavu predvsem rimskodobnih najdb treba upoštevati tudi to, da Bič leži le nekaj sto metrov vzhodno od najdišča Zagorica (**sl. 10**), kjer so med drugim našli ostanke rimskodobne naselbine in pripadajočega grobišča (Vojaković *et al.* 2023).

Vsekakor sta najzanimivejši odkritji na najdišču Bič kamnita struktura SE 108 in jama SE 111/112.

Struktura, ki smo jo označili kot SE 111/112, je brez dvoma odpadna jama, ki so jo pred nekaj stoletji uredili na polju z namenom, da bi v njej zakopali zavrženo lončenino. Sprva smo domnevali, da je bilo v jami odvrženo določeno število

celotnih, četudi razbitih posod, vendar ob pregledu črepinj tega nismo mogli potrditi brez pridržka. V gradivu je bilo sicer mogoče prepoznati skupine črepinj sorodnega videza, ki so zelo verjetno pripadale posameznim posodam, toda skorajda nobene posode ni bilo mogoče zlepiti v celoti ali vsaj v tolikšni meri, da bi jih lahko risarsko ali tudi dejansko rekonstruirali. Delno je uspelo rekonstruirati le nekaj posod (**G4**, **G20**, **G29**, **G64**, **G65** in **G67**), v celoti le eno (**G58/G59**). Temu je seveda botrovala močna razdrobljenost, vendar pa je ob pregledu gradiva postalo očitno, da nekateri deli posameznih posod med izkopanimi odlomki manjkajo. Upošteva predvsem odlomke različnih ustij je bilo ugotovljeno, da so bili v jami odloženi ostanke več kot 60 različnih posod. Od tega izrazito odstopa število ohranjenih ostankov spodnjih delov posod, ki je precej manjše od števila ohranjenih ustij. Razen v enem primeru (**G58/G59**) ohranjenih ostankov zgornjih in spodnjih delov posod glede na videz in fakturne značilnosti ni bilo mogoče povezati med seboj. To je načeloma lahko posledica uničevanja strukture zaradi oranja, ki je poseglo v zgornji del polnila vkopa in povzročilo razrivanje in odrivanje polnila ter v njem vsebovanih najdb. A takšno uničenje bi moralo biti precej radikalno, da bi lahko z njim zadovoljivo pojasnili izginotje tolikšne količine ostankov posameznih posod. Bolj verjetna se zdi torej razlaga, da v odpadno jamo niso bili odvrženi vsi kosi razbitega posodja. Vse to kaže, da odpadna jama ni bila primarno odlagališče odpada, temveč se je ta sprva nabiral na drugem mestu, od koder so ga nato prenesli v namensko izkopano jamo na polju.

Lončenina kaže glede tehnoloških in oblikovnih značilnosti precejšnjo enovitost. Z izjemo ostankov ene same posode, vrča **G67**, imamo opravka z grobo kuhinjsko lončenino; v vseh primerih gre za lonce brez ročajev. Oblikovanje roba ustja in skromni dekorativni elementi sicer kažejo precejšnjo raznolikost, ki pa ostaja bolj ali manj na ravni detajlov. Oblikovne primerjave dovoljujejo datiranje celotnega korpusa posodja v 16. ali 17. stoletje. Večini najdb smo sicer našli primerjave med gradivom 15. stoletja, toda nekaj jih presega ta časovni okvir in so mlajše.

Če lego odpadne jame kartiramo na mapo franciscejskega katastra iz leta 1826,¹⁷ ugotovimo, da je ležala tik ob seve-

17 Arhiv Slovenije, Franciscejski kataster za Kranjsko, št. 243, Sagoritzta, list III.

rovzhodnem robu parc. št. 686 k. o. Zagorica (sl. 36). Parcela je na kolorirani mapni kopiji in v delovodniku (protokolu) označena kot njivska površina na ledini z imenom *Dolge njive (D(o)uge Nive)*. Iz popisa posesti izvemo, da je bila leta 1826 ta parcela del posesti kmeta Jožefa Šraja (Joseph Schrey), po domače Bauta, ki je prebival v Dobravici 3.¹⁸

Zanimivo je tudi, da je bila v neposredni bližini odpadne jame, v kvadrantih L in K22, odkrita kamnita struktura SE 108. Dolga je bila 5,5 m, široka do 80 cm, potekala pa je v smeri severozahod–jugovzhod. Njena namembnost ni znana, očitno pa ni šlo za kompakten suhi zid, temveč bolj za skupek kamenja, morda grobljo. Poškodovana je bila s kasnejšim usekom, s katerim so terasasto uravnali proti vzhodu padajoče zemljišče. Dodatno jo je prizadelo tudi oranje. Potek strukture se po franciscejskem katastru natanko ujema s potekom meje med parc. št. 686 in 833 k. o. Zagorica (sl. 36). Omenjeni parceli sta imeli v času nastanka franciscejskega katastra različna posestnika, kar še potrjuje misel, da gre za označbo parcelne meje. Verjetno so v groblji odlagali kamenje, ki je prihajalo na plano ob oranju njiv, obenem pa je služila kot označba meje dveh posesti.

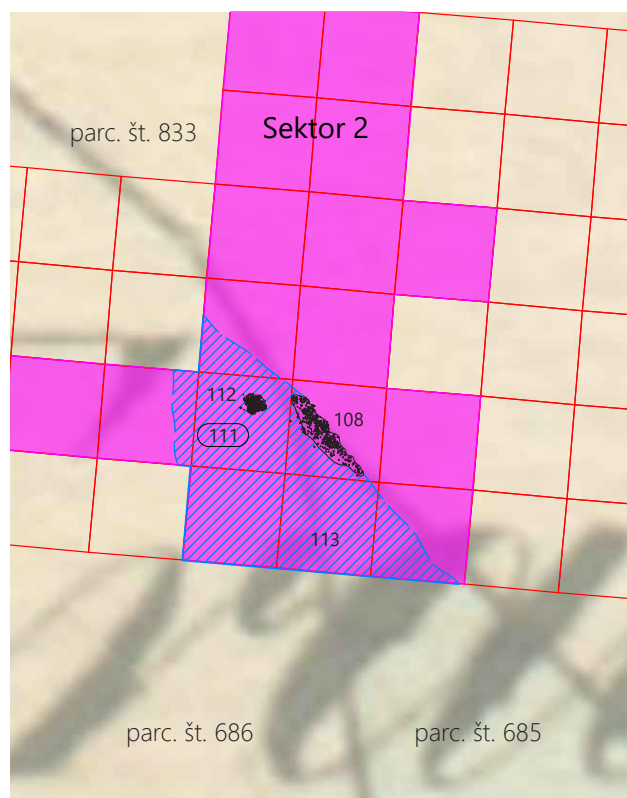
Usek, ki je poškodoval južni rob strukture SE 108, je bil zapolnjen z ilovnato prstjo svetlo rjave barve (SE 113), v katero je bila vkopana odpadna jama SE 111/112. Ta je torej stratigrafsko kasnejša oziroma mlajša od nastanka groblje. Tako lahko razmejitev parcel, v franciscejskem katastru označenih s številka 686 in 833, datiramo v čas pred 16./17. stoletjem in s tem podamo oprijemljiv arheološki dokaz za veliko starost in trdoživost posestnih meja v krajini.

Razmislek o razlogih za zakop lončenine na polju seveda ostaja zgolj na ravni ugibanj. Očitno je, da imamo pred seboj ostanek kuhinjskega inventarja kmečkega (?) gospodinjstva, posod za kuho in spravilo živil, ne pa tudi servirnega in namiznega posodja. Edina izjema je vrč (G67), ki je bil sodeč po skromnih ostankih bele engobe loščen tako zunaj kot znotraj in tudi zaradi izredno tenkih sten in fine fature močno odstopa od preostalega posodja. Gre za kakovosten izdelek, namenjen uporabi pri mizi kot servirna posoda za točenje pijače. Upravičena se torej zdi domneva, da gre za izdelek specializirane delavnice in ne tistih lončarjev, ki so izdelali preostalo v jami zavrženo kuhinjsko lončenino.

Gradivo je sicer dokaj enotno in bolj ali manj sočasno,¹⁹ zato se zdi vabljiva misel, da je odpad nastal naenkrat, kot

posledica enkratnega dogodka, ko so zamenjali kuhinjski inventar v kmečkem gospodinjstvu. Toda to je le malo verjetno. O opreми kmečkih kuhinj v zgodnjem novem veku imamo sicer na voljo zelo malo podatkov, toda tisti, ki jih poznamo, kažejo, da je celo v bogatejših kmečkih hišah za kuho zadoščalo pol ducata loncev, domnevno keramičnih, ob tem, da so za pripravo hrane poleg keramičnih loncev v bogatejših gospodinjstvih uporabljali še kovinske lonce in seveda tudi kotle, ponve, pekače in ražnje (Andrejka 1934, 46–47; Baš 1954, 124–130, 136; Makarovič 1986, 51–52).

Več kot 60 loncev iz odpadne jame na najdišču Bič torej predstavlja bodisi odpad več gospodinjstev bodisi lončen odpad, ki se je zbiral skozi daljše časovno obdobje. Vsekakor je zanimivo, da med tem odpadom ni ostankov drugih tipov lončenega posodja. Za kmečko okolje so v obravnavanem obdobju poleg keramičnih loncev zagotovo značilni vsaj še keramični vrči in sklede, če je že na drugi strani bolj ali manj upravičena domneva, da so za shranjevanje in prehranjevanje uporabljali leseno posodje. Lisasta in tudi čadasta površina velikega števila črepinj iz odpadne jame govori o tem, da so bile posode, ki so jim pripadale, dejansko uporabljane za kuho. To pa izključuje domnevo, da bi morda šlo za zakop neprodanih proizvodnih ali trgovskih zalog.

36 Lega strukture SE 108 in jame SE 111/112 na franciscejskem katastru. Merilo 1 : 400.

18 Arhiv Slovenije (<https://vac.sjas.gov.si/vac/search/details?id=374763> [dostop 29. julija 2023]).

19 Datacije na podlagi tipoloških primerjav so vedno nekoliko ohlapne. Za težave z datiranjem poznosrednjeveških oblik keramike, ki so jo izdelovali še tudi kasneje, glej npr. Kos 1999.

7 Literatura

- ANDREJKA, R. 1934, Star kmečki inventar iz 18. stoletja. – *Etnolog* 7, 38–50.
- ANSI 1975, *Arheološka najdišča Slovenije*. – Ljubljana.
- BAŠ, A. 1954, Hišna oprema svobodnjakov na Kranjskem v 17. in 18. stoletju. – *Slovenski etnograf* 6/7 (1953–1954), 121–138.
- BORISOV, B. D. 1989, *Djadovo 1. Medieval Settlement and Necropolis (11th–12th Century)*. – Tokyo.
- BREŠČAK, D. 1990, 12. Medvedjek. Trebnje. – V: D. Breščak (ur.), *Arheološka najdišča Dolenjske. Posebna številka, izdana ob 100-letnici arheoloških raziskav v Novem mestu 13. 9. 1890 – 13. 9. 1990*, Arheo. Dossier, Ljubljana, 43–44.
- BRIŠNIK, D. in T. RAVNIKAR 1999, *Grad Šalek*. – Velenje.
- БРМБОЛИЃ, М. 2000, *Средњовековна оруђа од гвођђа у Војводини (IX – XVI век)*. – Панчево.
- BUSULADŽIĆ, A. 2014, *Antički željezni alat i oprema sa prostora Bosne i Hercegovine/Iron tools and implements of the Roman period in Bosnia and Herzegovina*. – Sarajevo.
- CLARK, J. 2004, Curry combs. – V: J. Clark (ur.), *The Medieval horse and its equipment (c.1550–c.1450)* (New edition). – Medieval finds from excavations in London 5, London, 157–168.
- COWGILL, J. 2000, Manufacturing techniques. – V: J. Cowgill, M. de Neergaard in N. Griffiths, *Knives and scabbards* (New edition), Medieval finds from excavations in London 1, London, 8–39.
- ЧОЛАКОВ, И. Д. 2010, Римски и ранновизантијски метални инструменти от територијата на Българија (I - началото на VII век). – Софија.
- ČREŠNAR, M. in B. TERŽAN 2014, Absolutno datiranje bronaže dobe na Slovenskem/Absolute dating of the Bronze Age in Slovenia. – V: B. Teržan in M. Črešnar (ur.), *Absolutno datiranje bronaže in železne dobe na Slovenskem/Absolute dating of the Bronze and Iron Ages in Slovenia*, Katalogi in monografije 40, Ljubljana, 661–702.
- DJURA JELENKO, S. 2017, Lončeno posodje v meščanski kuhinji. – V: S. Djura Jelenko (ur.), *Točka v času. Mednarodni arheološki simpozij. Arheološko najdišče Slovenj Gradec – glasbena šola 2009/2010*, Slovenj Gradec, 101–114.
- DJURIĆ, B. in G. TICA 2001, *Poročilo o rezultatih arheološkega pregleda na potencialnem najdišču Bič*. – Ljubljana (neobjavljeno poročilo).
- DULAR, J., I. ŠAVEL in S. TECCO HVALA 2002, *Bronastodobno naselje Oloris pri Dolnjem Lakošu/Bronzezeitliche Siedlung Oloris bei Dolnji Lakoš*. – Opera Instituti Archaeologici Sloveniae 5, Ljubljana.
- GAITZSCH, W. 1980, *Eiserne römische Werkzeuge. Studien zur römischen Werkzeugkunde in Italien und den nördlichen Provinzen des Imperium Romanum 2*. – BAR International Series 78 (2), Oxford.
- GAŠPARIČ, R. 2002, *Geološki pregled arheološkega najdišča Bič na Dolenjskem*. – Ruše (neobjavljeno poročilo).
- HAREJ, Z. 1989, Kozmac pri Gojačah – prazgodovinsko in pozno-rimsko gradišče. Poročilo o arheološkem sondiranju leta 1986. – *Goriški letnik. Zbornik Goriškega muzeja* 15/16, 3–16.
- HORVAT, M. 1999, *Keramika. Tehnologija keramike, tipologija lončenine, keramični arhiv*. – Razprave Filozofske fakultete, Ljubljana.
- HORVAT, M. 2003, Sela pri Dobu. – V: D. Prešeren (ur.), *Zemlja pod vašimi nogami. Arheologija na avtocestah Slovenije. Vodnik po najdiščih*, Ljubljana, 235–236.
- HORVAT, M. 2007, *Sela pri Dobu*. – Arheologija na avtocestah Slovenije 3, Ljubljana.
- HORVÁTH, L. in P. GERGELY NÉMETH 2011, Celtic warriors from Szabadi (Somogy County, Hungary). – V: M. Guštin in M. Jevtić (ur.), *The Eastern Celts. The communities between the Alps and the Black Sea*, Annales Mediterraneae, Koper, Beograd, 19–30.
- JOVANOVIĆ, A. 2007, *Kelti ob sotočju Save in Krke*. – Brežice.
- KELLER, C. 1999, *Gefässkeramik aus Basel. Untersuchungen zur spätmittelalterlichen und frühneuzeitlichen Gefässkeramik aus Basel. Typologie – Technologie – Funktion – Handwerk. Text. – Materialhefte zur Archäologie in Basel* 15A, Basel.
- KNIFIC, T. in T. NABERGOJ 2016, *Srednjeveške zgodbe s stičišča svetov*. – Ljubljana.
- KOS, M. 1999, Keramika iz Bevk. – *Argo. Časopis slovenskih muzejev* 42/1, 67–71.
- KREMPUŠ, R. 2000, Krvavica bei Vransko in Slowenien, Höhengsiedlung des 3. bis 6. Jahrhunderts. – V: M. Feugèin in M. Guštin (ur.), *Iron, Blacksmiths and Tools. Ancient European Crafts. Acts of the Instrumentum Conference at Podsreda (Slovenia) in April 1999*, Monographies Instrumentum 12, Montagnac, 209–231.
- MAKAROVIČ, G. 1986, Kuhinjska oprema, kuhinje, kuharice in prehrana v XVII. stoletju na Slovenskem. – *Glasnik Etnografskega muzeja u Beogradu* 50, 43–72.
- MARICHAL, R. 2000, Outillage antique de Ruscino (Château-Roussillon, Pyrénées-Orientales, F). – V: M. Feugèin in M. Guštin (ur.), *Iron, Blacksmiths and Tools. Ancient European Crafts. Acts of the Instrumentum Conference at Podsreda (Slovenia) in April 1999*, Monographies Instrumentum 12, Montagnac, 139–168.

- MLINAR, M. in T. GERBEC 2011, *Keltskih konj topòt. Najdišče Bizjakova hiša v Tolminu/Hear the horses of Celts. The Bizjakova hiša site in Kobarid.* – Tolmin.
- MURGELJ, I. 2013, *Podsmreka pri Višnji Gori.* – Arheologija na avtocestah Slovenije 42, Ljubljana.
- NABERGOJ, T. 1999, Srednjeveška keramika iz Ljubljane in Ljubljani. Iz zbirke Arheološkega oddelka Narodnega muzeja Slovenije. – *Argo. Časopis slovenskih muzejev* 42/1, 39–66.
- OROŽEN ADAMIČ, M., D. PERKO in D. KLADNIK 1997, *Priročni krajevni leksikon Slovenije.* – Ljubljana.
- ПОПОВИЋ, И. 1988, Античко оруђе од гвожђа у Србији. – *Монографје* 5, Београд.
- РОПОВИЋ, М. 1999, *Tvrđava Ras.* – Arheološki institut. Posebna izdanja 34, Beograd.
- PORENTA, S., B. ŠTULAR, B. TOŠKAN, Z. MILEUSNIĆ in J. DIRJEC 2015, Poznosrednjeveško in zgodnjepostmedievalno najdišče Župnjski dom v Šentvidu pri Stični. Analiza lončenine in živalskih ostankov/The Late Medieval and Early Post-Medieval site of Župnjski dom in Šentvid pri Stični. Analysis of the pottery and animal remains. – *Arheološki vestnik* 66, 333–397.
- PREDAN, P. 2003, Medvedjek pri Velikem Gabru. – V: D. Prešeren (ur.), *Zemlja pod vašimi nogami. Arheologija na avtocestah Slovenije. Vodnik po najdiščih,* Ljubljana, 188–189.
- PREDOVNIK, K. 2003, *Trdnjava Kostanjevica na Starem gradu nad Podbočjem.* – *Archaeologia Historica Slovenica* 4, Ljubljana.
- PREDOVNIK, K. 2006, Srednjeveška in novoveška lončenina s planin v Kamniško-Savinjskih Alpah. – V: T. Cevc (ur.), *Človek v Alpah. Desetletje (1996–2006) raziskav o navzočnosti človeka v slovenskih Alpah,* Ljubljana, 182–208.
- RADMAN-LIVAJA, I. 2004, *Militaria Sisciensia. Nalazi rimske vojne opreme Siska u fundusa Arheološkog muzeja u Zagrebu/Militaria Sisciensia. Finds of the Roman military equipment in Sisak in the holdings of the Archaeological Museum in Zagreb.* – Katalozi i monografije Arheološkog muzeja u Zagrebu 1, Zagreb.
- SAGADIN, M. 1989, Krumperk pri Domžalah. – *Varstvo spomenikov* 31, 254, 256, sl. 88.
- SIRAJIĆ, M. 2014, *Hladno oružje iz Bosne i Hercegovine u arheologiji razvijenog i kasnog srednjeg vijeka.* – Sarajevo.
- STEMBERGER FLEGAR, K. in P. PREDAN 2022, *Medvedjek Gmajna.* – Arheologija na avtocestah Slovenije 103, Ljubljana.
- ШПЕХАР, П. 2007, *Оруђе од метала са београдске тврђаве од антике до краја 18. века.* – Београд.
- ŠRIBAR, V. in V. STARE 1981, *Arheološko odkrivanje Otoka pri Dobravi – freisinškega trga Gutenwerth. Katalog kovinskega gradiva z izkopnega polja 2 iz leta 1974–1976.* – Projekt »Mihovo« - zvezek 3, Ljubljana.
- ŠTULAR, B. 2009, *Mali grad: visokosrednjeveški grad v Kamniku/Mali grad: high medieval castle in Kamnik.* – *Opera Instituti Archaeologici Sloveniae* 15, Ljubljana.
- TICA, G. 2001, *Poročilo o rezultatih ekstenzivnega arheološkega pregleda.* – Ljubljana (neobjavljeno poročilo).
- TICA, G. 2002, *Poročilo o arheoloških izkopavanjih na najdišču Bič (trasa AC Bič – Korenitka).* – Kranj (neobjavljeno poročilo).
- TICA, G. 2003, Bič. – V: D. Prešeren (ur.), *Zemlja pod vašimi nogami. Arheologija na avtocestah Slovenije. Vodnik po najdiščih,* Ljubljana, 95–96.
- TOPOLE, M. 2001, Dolenjsko podolje. – V: D. Perko in M. Orožen Adamič (ur.), *Slovenija. Pokrajine in ljudje* (3. izdaja), Ljubljana, 460–470.
- VIČIČ, B. 2003, Zagorica pri Biču. – V: D. Prešeren (ur.), *Zemlja pod vašimi nogami. Arheologija na avtocestah Slovenije. Vodnik po najdiščih,* Ljubljana, 276–277.
- VIČIČ, B., B. SLAPŠAK, D. GROSMAN, A. GASPARI in P. NOVAKOVIČ 2002, Zagorica pri Velikem Gabru – rimskodobna in zgodnjepostmedievalna naselbina/Zagorica bei Veliki Gaber – die römerzeitliche und frühmittelalterliche Siedlung. – V: M. Guštin (ur.), *Zgodnji Slovani. Zgodnjepostmedievalna lončenina na obrobju vzhodnih Alp/Die frühen Slawen. Frühmittelalterliche Keramik am Rand der Ostalpen,* Ljubljana.
- VIDRIH PERKO, V. 2000, *Amfore v Sloveniji.* – *Annales, Series historia et sociologia*, 10, 2, 421–455.
- VOJAKOVIČ, P., A. ŠINKOVEC, B. HOFMAN, N. MAGAJNE in B. VIČIČ 2023, *Zagorica.* – Arheologija na avtocestah Slovenije 109, Ljubljana.
- ZADNIKAR, M. 1992, *Romanika v Sloveniji. Tipologija in morfologija sakralne arhitekture.* – Ljubljana.
- ŽELEZNIKAR, J. 2002, Graščina v Polhovem Gradcu. – *Arheološki vestnik* 53, 301–371.

8 Katalog gradiva

V katalogu²⁰ predstavljamo izbor najdb z arheološkega najdišča Bič: keramične, steklene in kovinske predmete. Opisi keramičnih predmetov temeljijo na makroskopski analizi (Horvat 1999). Lončarska masa je opredeljena na podlagi opredelitve Milene Horvat (1999, 16).

Okrajšave

pr.	premer
dl.	dolžina
š.	širina
db.	debelin
v.	višina
u.	ustje
d.	dno
ohr.	ohranjen/-a
najv.	največji/-a

---

²⁰ Katalog je sestavila Teja Sagadin, tabele je uredil Jernej Umek, osnovo tistega dela kataloga, ki se nanaša na gradivo iz jame SE 111/112, pa predstavljajo kataloški opisi, ki so jih naredile študentke arheologije Arheološkega oddelka Filozofske fakultete Univerze v Ljubljani na seminarju pri predmetu Arheologija mlajših obdobj v študijskem letu 2004/2005: Teja Gerbec, Lea Hadler, Tina Kompare, Edisa Lozić, Nataša Magajne, Jana Puhar, Ilenja Romih, Anja Sagadin, Nina Sovdat, Maruša Urek in Katja Uršič.

1 SE 112, sektor II, kvadrant L 22, PN 33

Lonec, dva fragmenta ustja in dela ostenja, fino prečiščena glina. Glina vsebuje primesi kremena, sljude, železovih oksidov in nekaj nedefiniranih primesi. Žganje je bilo reoksidacijsko. Barva površine črepinj je na zunanji in notranji strani svetlo rjava. Trdota črepinje je 3 (zelo trdo). Lonec je bil izdelan na hitrem lončarskem vretenu. Ustje lonca je izvihano in profilirano. Okrasa ni.

Dimenzije: pr. u.: 19,2 cm, ohr. v.: 2,7 cm.

Identifikacija: ZŠ 1.

2 SE 112, sektor II, kvadrant L 22, SE 112, PN 55

Lonec, pet fragmentov ustja in dela ostenja, fino prečiščena glina. Glina vsebuje primesi kremena in sljude. Žganje je bilo nepopolno oksidacijsko. Barva površine črepinj je na zunanji strani svetlo rjava, na notranji strani pa temno rjava. Trdota črepinje je 3 (zelo trdo). Lonec je bil izdelan na hitrem lončarskem vretenu. Ustje lonca je izvihano in profilirano. Na ramenu lonca je okras plitvih vzporednih kanelur.

Dimenzije: pr. u.: 17,4 cm, ohr. v.: 6,6 cm.

Identifikacija: ZŠ 2.

3 SE 112, sektor II, kvadrant L 22, PN 34, 37

Lonec, 63 fragmentov ustja in dela ostenja, fino prečiščena glina. Glina vsebuje primesi kremena, sljude, železovih oksidov in še neke nedefinirane primesi. Žganje je bilo reoksidacijsko. Barva površine črepinj je temno rjava. Trdota črepinje je 3 (zelo trdo). Lonec je bil izdelan na hitrem lončarskem vretenu. Ustje lonca je izvihano in profilirano. Na ramenu lonca je okras plitvih vzporednih kanelur.

Dimenzije: pr. u.: 21,8 cm, rek. ohr. v.: 16,6 cm.

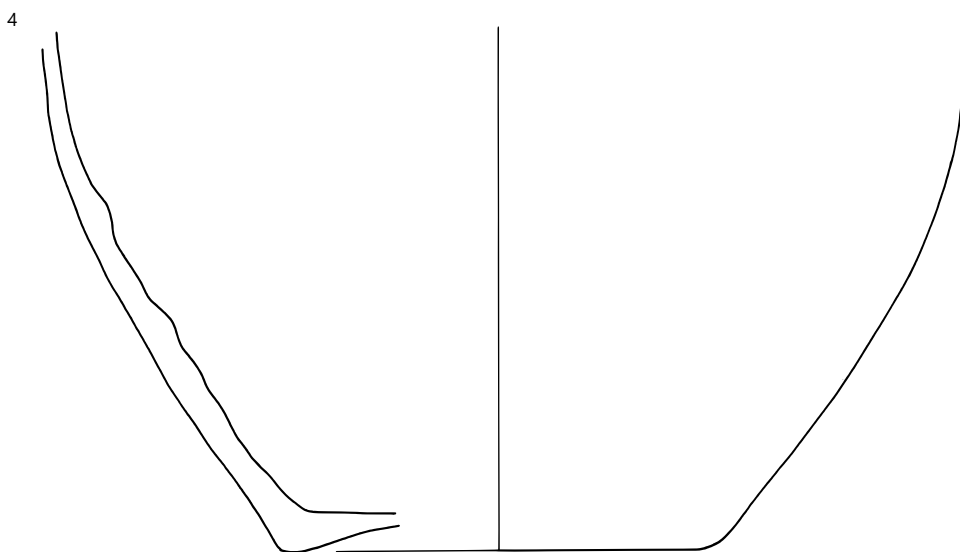
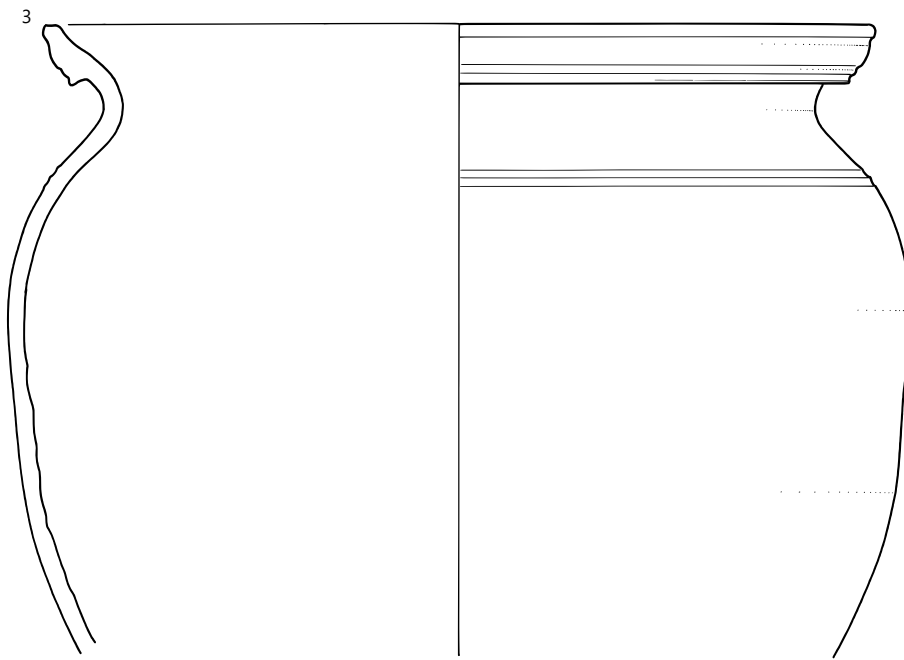
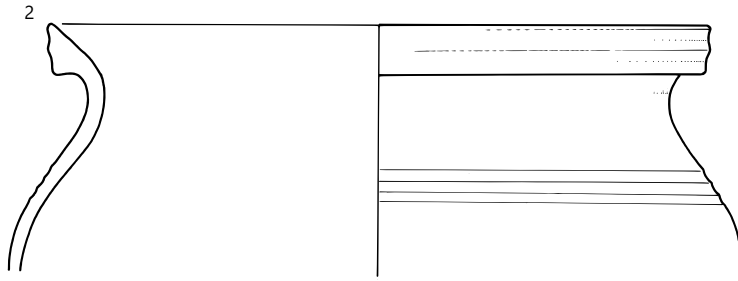
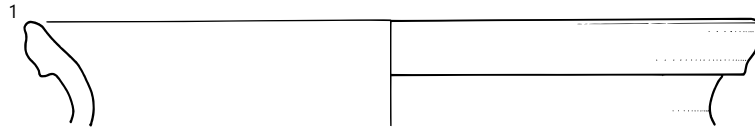
Identifikacija: ZŠ 4.

4 SE 112, sektor II, kvadrant L 22, PN 55

Lonec, 31 fragmentov dna in dela ostenja, fino prečiščena glina. Glina vsebuje primesi kremena, sljude in železovih oksidov. Žganje je bilo reoksidacijsko. Barva površine črepinj je rdečkasta (rožnata). Trdota črepinje je 3 (zelo trdo). Lonec je bil izdelan na hitrem lončarskem vretenu. Dno lonca je vbočeno, na notranji površini so vidni sledovi prstov pri izdelavi na hitrem vretenu. Okrasa ni.

Dimenzije: pr. d.: 11 cm, ohr. v.: 11,2 cm.

Identifikacija: ZŠ 5.

5 SE 112, sektor II, kvadrat L 22

Deset odlomkov dna lonca. Iz fino prečiščene gline, z obilno primesjo kremenca, sljude in organskih snovi.

Redukcijsko žganje, v končni fazi vzpostavljena oksidacijska atmosfera. Površina glajena, siva po vsej notranji in zunanji površini. Trdota: 4 (izredno trdo). Izdelano na vretenu na nožni pogon. Vbočeno dno. Brez okrasa.

Dimenzije: pr. d.: 8 cm, ohr. v.: 5 cm.

Identifikacija: ZŠ 6.

6 SE 112, sektor II, kvadrat L 22

Štirje odlomki ustja lonca. Iz fino prečiščene gline, z redko primesjo kremenca, sljude in organskih snovi.

Redukcijsko žganje, v končni fazi vzpostavljena oksidacijska atmosfera. Površina glajena, rjava po vsej zunanji in notranji površini. Trdota je 3 (zelo trda). Izdelano na vretenu na nožni pogon. Profilirano in izvihano ustje, brez okrasa.

Dimenzije: pr. u.: 15,9 cm, ohr. v.: 2,8 cm.

Identifikacija: ZŠ 7.

7 SE 112, sektor II, kvadrat L 22

Trije odlomki ustja lonca. Iz fino prečiščene gline, s primesmi kremenca, sljude in organskih snovi. Redukcijsko žgana, v končni fazi vzpostavljena oksidacijska atmosfera. Površina glajena, siva po vsej notranji in zunanji površini. Trdota je 4 (izredno trda). Izdelano na vretenu na nožni pogon. Profilirano in izvihano ustje.

Okras: osnovna tehnika okrasa je vrezovanje, varianta pa žlebljenje. Nahaja se na zunanji površini.

Dimenzije: pr. u.: 19 cm, ohr. v.: 5,1 cm.

Identifikacija: ZŠ 8.

8 SE 112, sektor II, kvadrat L 22

Trije odlomki ustja lonca. Iz fino prečiščene gline, s primesmi kremenca in sljude. Redukcijsko žgana, v končni fazi vzpostavljena oksidacijska atmosfera. Površina glajena, blede rjava po vsej notranji in zunanji površini. Trdota je 4 (izredno trda). Izdelano na vretenu na nožni pogon. Profilirano in izvihano ustje.

Okras: osnovna tehnika je vrezovanje, varianta pa žlebljenje. Nahaja se na zunanji površini.

Dimenzije: pr. u.: 16,6 cm, ohr. v.: 4,5 cm.

Identifikacija: ZŠ 9.

9 SE 112, sektor II, kvadrat L 22

Štirje odlomki ustja lonca. Iz fino prečiščene gline, s primesmi kremenca, sljude in organskih snovi. Nepopolno oksidacijsko žganje. Površina glajena, rdečkasta po vsej notranji in zunanji površini. Trdota je 3 (zelo trda). Izdelano na vretenu na nožni pogon. Profilirano in izvihano ustje.

Okras: osnovna tehnika okrasa je vrezovanje, varianta pa žlebljenje. Nahaja se na zunanji površini.

Dimenzije: pr. u.: 20,8 cm, ohr. v.: 4,4 cm.

Identifikacija: ZŠ 10.

10 SE 112, sektor II, kvadrat L 22, PN 49, 33, 53

Lonec, od katerega so ohranjeni ustje, pet fragmentov; glina je razmeroma dobro prečiščena, masa vsebuje kremen, sljudo, organske snovi, zdrobljeno keramiko. Lonec je bil žgan v redukcijski atmosferi, ki je bila v končni fazi oksidacijska. Osnovna barva je svetlo rdeča z lisami. Trdota je 4 (izredno trdo). Posoda je narejena na vretenu na nožni pogon. Ustje je izvihano in profilirano. Okrasa ni.

Dimenzije: pr. u.: 19,6 cm, ohr. v.: 2,8 cm.

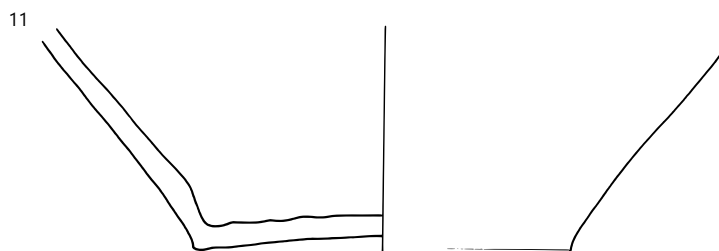
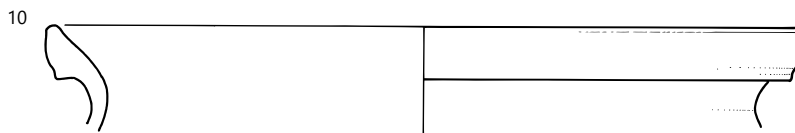
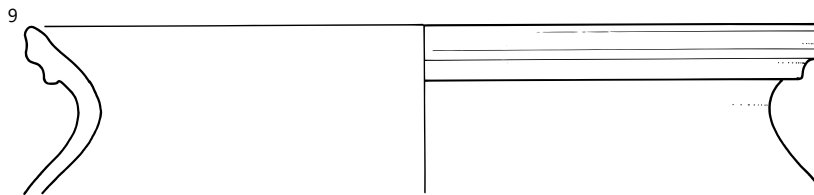
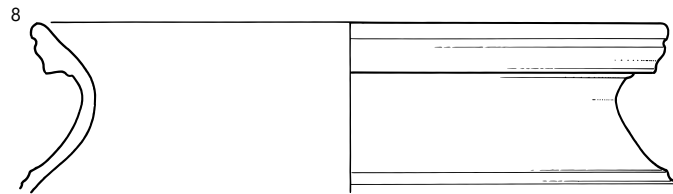
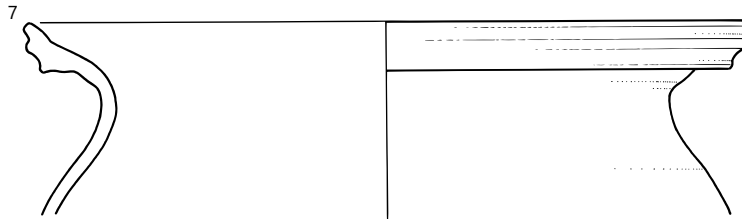
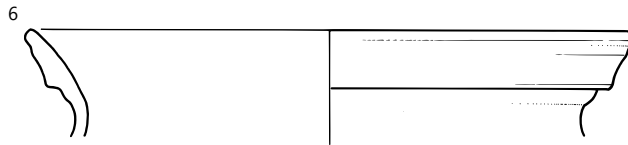
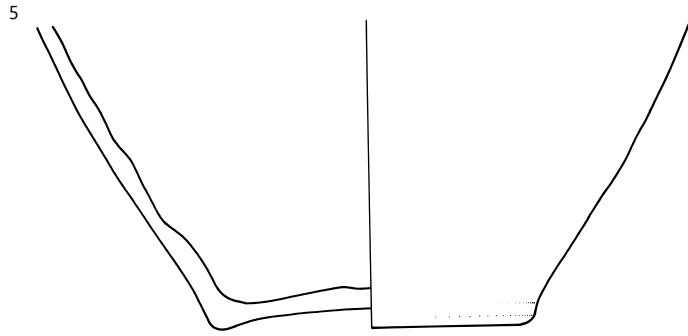
Identifikacija: ZŠ 11.

11 SE 112, sektor II, kvadrat L 22

Lonec, od katerega so ohranjeni dno in ostenje, pet fragmentov; glina razmeroma dobro prečiščena, masa vsebuje kremen, organske snovi, zdrobljeno keramiko. Posoda je bila žgana v nepopolni oksidacijski atmosferi. Barva je svetlo rjava, zunanja površina je lisasta. Trdota je 3 (zelo trdo). Lonec je narejen na vretenu na nožni pogon. Okrasa ni.

Dimenzije: pr. d.: 9,8–10,2 cm, ohr. v.: 5,8 cm.

Identifikacija: ZŠ 12.

12 SE 112, sektor II, kvadrat L 22, PN 54

Lonec, od katerega so ohranjeni ustje in ostenje, 16 fragmentov, glina razmeroma dobro prečiščena, masa vsebuje kremen, organske snovi, zdrobljeno keramiko. Lonec je bil žgan v redukcijski atmosferi. Barva je rjava, površina lisasta. Trdota je 4 (izredno trdo). Posoda je narejena na vretenu na nožni pogon. Ustje je izvihano in profilirano. Okras se nahaja na ramenu, tehnika vrezovanja, varianta žlebljenje.

Dimenzije: pr. u.: 21,4 cm, ohr. v.: 4,8 cm.

Identifikacija: ZŠ 13.

13 SE 112, sektor II, kvadrat L 22, PN 46

Lonec, od katerega so ohranjeni ustje in ostenje, pet fragmentov, glina razmeroma dobro prečiščena, masa vsebuje kremen in organske snovi. Lonec je bil žgan v redukcijski atmosferi, v končni fazi oksidacijska. Barva je blede rjava, notranja površina je lisasta. Trdota je 3 (zelo trdo). Posoda je narejena na vretenu na nožni pogon. Ustje je izvihano in profilirano. Okras se nahaja na ramenu, tehnika vrezovanje, varianta kanelure.

Dimenzije: pr. u.: 23,2 cm, ohr. v.: 6,4 cm.

Identifikacija: ZŠ 14 (32).

14 SE 112 sektor II, kvadrat L 22, PN 33

Lonec, od katerega so ohranjeni ustje, dva fragmenta, glina razmeroma dobro prečiščena, masa vsebuje kremen, organske snovi, zdrobljeno keramiko. Posoda je bila žgana v redukcijski atmosferi, v končni fazi oksidacijska. Barva je temno rjava. Trdota je 4 (izredno trdo). Lonec je narejen na vretenu na nožni pogon. Ustje je izvihano in profilirano. Okrasa ni.

Dimenzije: pr. u.: 21 cm, ohr. v.: 2,1 cm.

Identifikacija: ZŠ 15.

15 SE 11, sektor II, kvadrat L 22, PN 33, 46, 52

Lonec, od katerega so ohranjeni ustje, pet fragmentov, glina razmeroma dobro prečiščena, masa vsebuje kremen, sljudo, organske snovi in delce zdrobljene keramike. Posoda je bila žgana v redukcijski atmosferi, v končni fazi oksidacijska. Barva je svetlo rjava, notranja površina je lisasta. Trdota je 4 (izredno trdo). Lonec je narejen na vretenu na nožni pogon. Ustje je izvihano in profilirano. Okrasa ni.

Dimenzije: pr. u.: 19 cm, ohr. v.: 3,6 cm.

Identifikacija: ZŠ 16.

16 SE 11 sektor II, kvadrat L 22, PN 33, 46, 52

Lonec, od katerega sta ohranjena ustje in ostenje. Posoda je narejena na vretenu. Ustje je izvihano in profilirano. Okras se nahaja na ostenju, tehnika vrezovanje, varianta kanelure.

Dimenzije: pr. u.: 20,8 cm, ohr. v.: 5,6 cm.

Identifikacija: ZŠ 17.

17 SE 11, sektor II, kvadrat L 22, PN 33, 46, 52

Lonec, od katerega sta ohranjena ustje in ostenje. Posoda je narejena na vretenu. Ustje je izvihano in profilirano. Okrasa ni.

Dimenzije: pr. u.: 20,2 cm, ohr. v.: 4,9 cm.

Identifikacija: ZŠ 18.

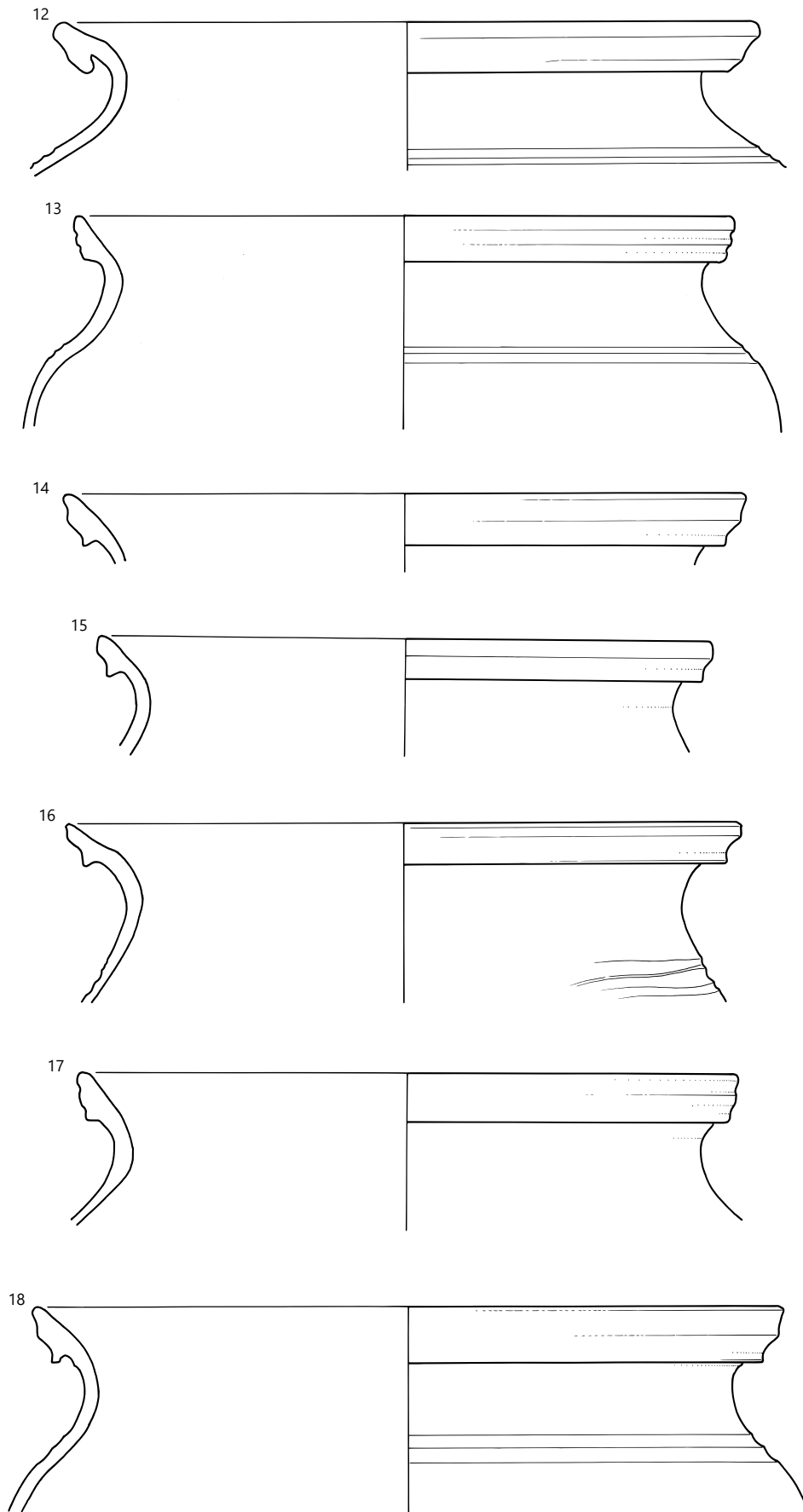
18 SE 11, sektor II, kvadrat L 22, PN 33, 46, 52

Lonec, od katerega sta ohranjena ustje in ostenje. Posoda je narejena na vretenu. Ustje je izvihano in profilirano. Okras se nahaja na ostenju, tehnika vrezovanje, varianta kanelure.

Dimenzije: pr. u.: 20,2 cm, ohr. v.: 6,6 cm.

Identifikacija: ZŠ 19.

12–14 SE 112, 15–18 SE 11, merilo 1 : 2.

19 SE 11, sektor II, kvadrat L 22, PN 33, 46, 52

Lonec, od katerega sta ohranjena ustje in ostenje. Posoda je narejena na vretenu. Ustje je izvihano in profilirano. Okrasa ni.

Dimenzije: pr. u.: 21 cm, ohr. v.: 3,8 cm.

Identifikacija: ZŠ 20.

20 SE 11, sektor II, kvadrat L 22, PN 33, 46, 52

Lonec, od katerega sta ohranjena ustje in ostenje. Posoda je narejena na vretenu. Ustje je izvihano in profilirano. Okras se nahaja na ostenju, tehnika vrezovanje, varianta kanelure.

Dimenzije: pr. u.: 23,8 cm, ohr. v.: 18,6 cm.

Identifikacija: ZŠ 21.

21 SE 112, sektor II, kvadrat L 22, PN 47

Šest kosov ustja lonca iz fino prečiščene gline s primesmi kremenca, sljude ter organskih snovi. Redukcijsko žganje (dimljenje), v končni fazi pa oksidacijska atmosfera. Barva črepinj je svetlo rjava, na površini so lise. Trdota keramike je 4 (izredno trda). Posoda je izdelana na hitrem lončarskem vretenu na nožni pogon. Izvihano profilirano ustje. Na ohranjenem delu ni okrasa.

Dimenzije: pr. u.: 16,6 cm, ohr. v.: 2,5 cm.

Identifikacija: ZŠ 22.

22 SE 112, sektor II, kvadrat L 22, PN 37

Sedem kosov ustja lonca iz fino prečiščene gline s primesmi kremenca, kalcijevega karbonata in sljude. Redukcijsko žganje. Barva črepinj je rjava, na površini pa so opazne svetle lise. Trdota keramike je 4 (izredno trda). Izvihano profilirano ustje. Posoda je izdelana na hitrem lončarskem vretenu na nožni pogon. Okrasa ni.

Dimenzije: pr. u.: 19,6 cm, ohr. v.: 2,9 cm.

Identifikacija: ZŠ 23.

23 SE 112, sektor II, kvadrat L 22, PN 45

Šest kosov ustja lonca iz fino prečiščene gline s primesmi kremenca in sljude. Posoda je redukcijsko žgana. Barva črepinj je sivočrna, trdota keramike je 4 (izredno trda). Posoda je izdelana na hitrem lončarskem vretenu na nožni pogon. Izvihano profilirano ustje. Okrasa ni.

Dimenzije: pr. u.: 12,4 cm, ohr. v.: 2,4 cm.

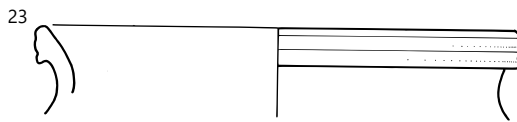
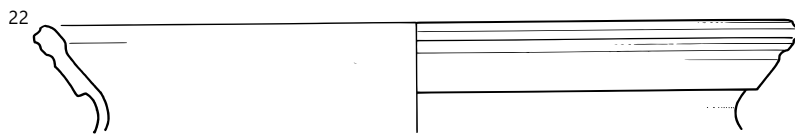
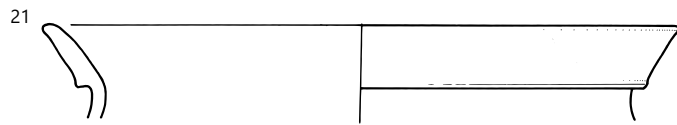
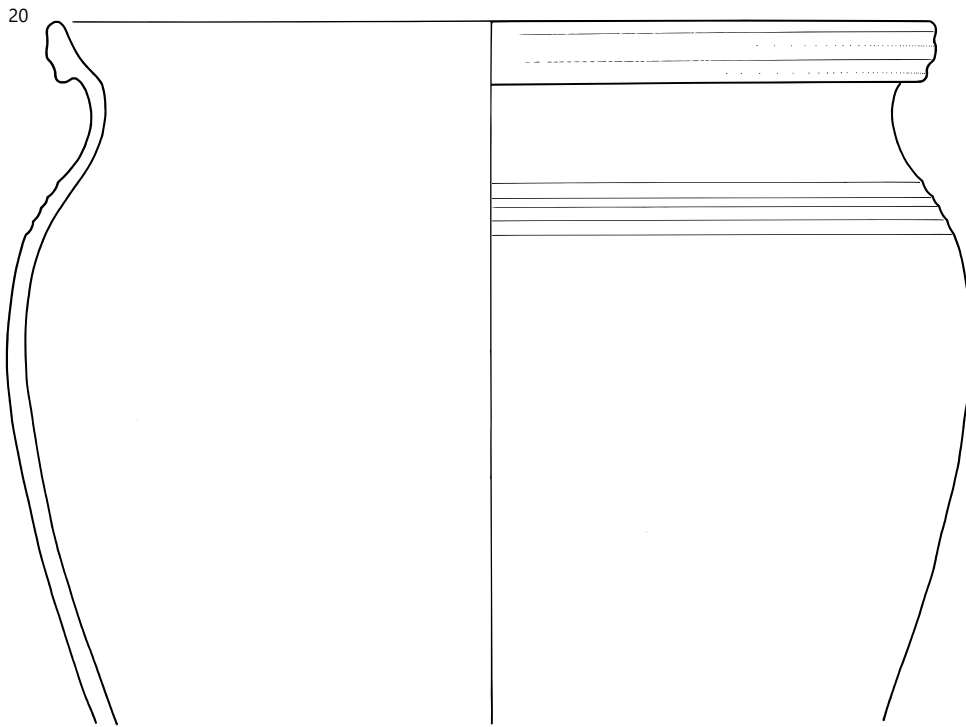
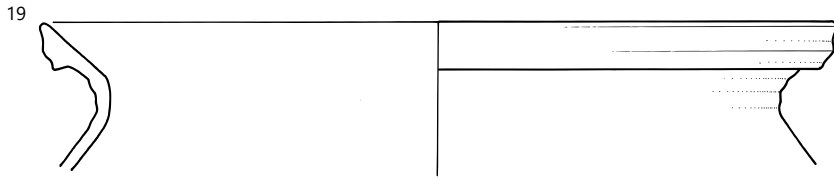
Identifikacija: ZŠ 24.

24 SE 112, sektor II, kvadrat L 22, PN 45, 63

Šest kosov ustja lonca iz fino prečiščene gline s primesmi kremenca, sljude in organskega materiala. Atmosfera pri žganju, gre za zaporedno menjavanje redukcijske in oksidacijske atmosfere; v končni fazi je bila vzpostavljena redukcijska atmosfera. Barva črepinj je sivočrna, trdota keramike je 4 (izredno trda). Posoda je izdelana na hitrem lončarskem vretenu na nožni pogon. Izvihano profilirano ustje. Okras je ohranjen na ramenu posode, in sicer v obliki kanelur.

Dimenzije: pr. u.: 15,6 cm, ohr. v.: 3,7 cm.

Identifikacija: ZŠ 25.

25 SE 112, sektor II, kvadrat L 22

En kos dna posode z delom ostenja. V lončarski masi sta primešana kremen ter sljuda. Posoda je oksidacijsko žgana. Barva površine je siva, trdota keramike je 4 (izredno trda). Posoda je izdelana na hitrem lončarskem vretenu na nožni pogon. Dno posode je konkavno in zaobljeno prehaja v steno posode. Okras ni ohranjen.

Dimenzije: pr. d.: 12,2 cm, ohr. v.: 4,1 cm.

Identifikacija: ZŠ 26.

26 SE 112, sektor II, kvadrat L 22, PN 48

Pet fragmentov ustja in ostenja lonca. Izdelan je na hitrem lončarskem vretenu iz fino prečiščene gline s primesmi kremen, sljude ter organskih snovi. Žgano v redukcijski atmosferi, v končni fazi oksidacijska atmosfera. Barva površine je blede rjava. Trdota keramike je 4 (izredno trda). Okras je izdelan v tehniki vrezovanja (žlebljenje, kaneliranje). Ustje izvihano.

Dimenzije: pr. u.: 18,6 cm, ohr. v.: 6,4 cm.

Identifikacija: ZŠ 27.

27 SE 112, sektor II, kvadrat L 22, PN 63

Trije fragmenti ustja lonca. Izdelan na hitrem lončarskem vretenu iz fino prečiščene gline s primesmi kremen, sljude in zdrobljene keramike. Žgano v nepopolni oksidacijski atmosferi. Barva površine je svetlo rjava. Trdota keramike je 3 (zelo trda). Ustje izvihano.

Dimenzije: pr. u.: 15,6 cm, ohr. v.: 3,1 cm.

Identifikacija: ZŠ 28.

28 SE 112, sektor II, kvadrat L 22, PN 53

Trije fragmenti ustja lonca. Izdelan na hitrem lončarskem vretenu iz fino prečiščene gline s primesmi kremen, sljude in zdrobljene keramike. Žgano v redukcijski atmosferi, v končni fazi oksidacijska atmosfera. Barva površine je svetlo rjava. Trdota keramike je 3 (zelo trda). Ustje izvihano. Okrasa ni.

Dimenzije: pr. u.: 20,6 cm, ohr. v.: 4,6 cm.

Identifikacija: ZŠ 29.

29 SE 112, sektor II, kvadrat L 22, PN 27

Šestnajst fragmentov ustja in ostenja lonca. Izdelan na hitrem lončarskem vretenu iz fino prečiščene gline s primesmi kremen, sljude, organskih snovi in zdrobljene keramike. Žgano v redukcijski atmosferi, v končni fazi oksidacijska atmosfera. Barva površine je blede rjava. Trdota keramike je 3 (zelo trda). Okras je izdelan v tehniki vrezovanja (žlebljenje). Ustje izvihano.

Dimenzije: pr. u.: 18,2 cm, ohr. v.: 8 cm.

Identifikacija: ZŠ 30.

30 SE 112, sektor II, kvadrat L 22

Trije fragmenti ustja lonca. Izdelan na hitrem lončarskem vretenu iz fino prečiščene gline s primesmi kremen, sljude, organskih snovi in železovih oksidov. Žgano v nepopolni oksidacijski atmosferi. Barva površine je svetlo rjava. Trdota keramike je 4 (izredno trda). Ustje izvihano. Okrasa ni.

Dimenzije: pr. u.: 14,6 cm, ohr. v.: 1,8 cm.

Identifikacija: ZŠ 31.

31 SE 112, sektor II, kvadrat L 22

Ohranjeni so trije kosi ustja in delno ostenja. V zmerno prečiščeni masi so primesi kremen, sljude in organskih snovi. Trdota črepinje je 4 (izredno trda), izdelana v nepopolni oksidacijski atmosferi. Črepinja je od znotraj in zunaj svetlo rjava. Površina je lisasta in sajasta. Enostavno izvihano ustje je 2 krat vžlebljeno. Okrasa ni.

Dimenzije: pr. u.: 17,2 cm, ohr. v.: 3 cm.

Identifikacija: ZŠ 33.

32 SE 112, sektor II, kvadrat L 22

Ohranjeni so štirje kosi ustja in delno ostenja. V zmerno prečiščeni masi so primesi kremen, sljude in organskih snovi. Trdota črepinje je 3 (zelo trda), izdelana v oksidacijski atmosferi, v končni fazi pa v redukcijski. Znotraj in zunaj temno rjava. Enostavno izvihano ustje je 2 krat vžlebljeno. Okrasa ni. Površina je lisasta in sajasta.

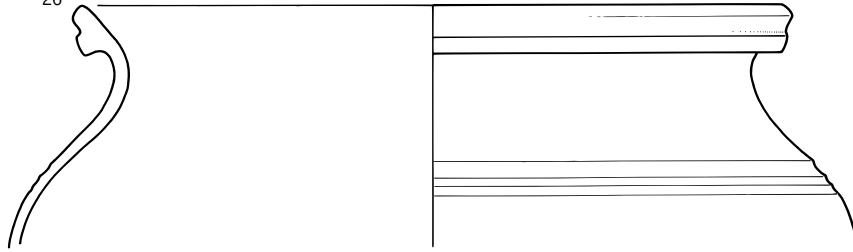
Dimenzije: pr. u.: 19,6 cm, ohr. v.: 2,7 cm.

Identifikacija: ZŠ 34.

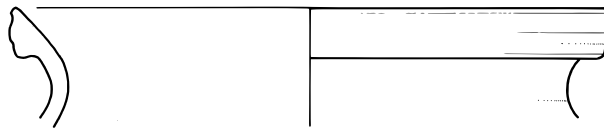
25

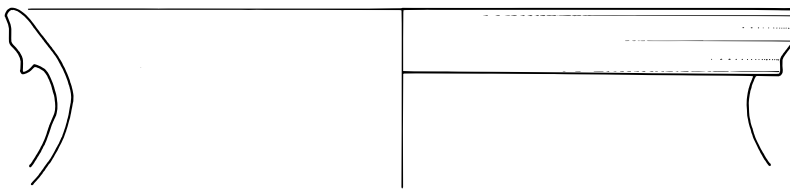
26

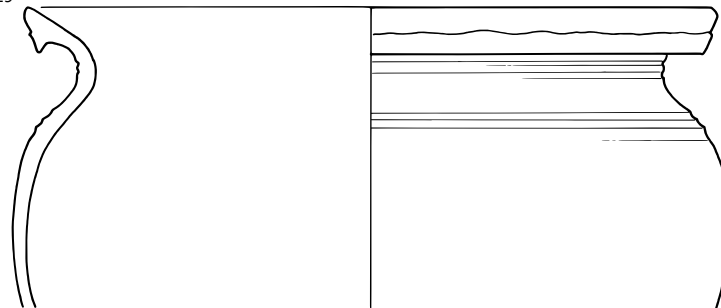
27

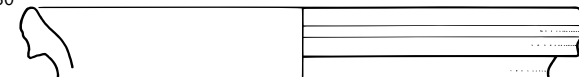
28

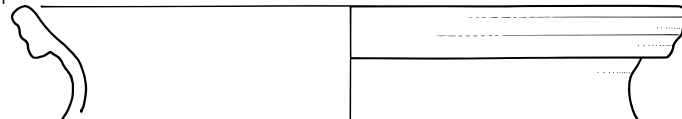
29

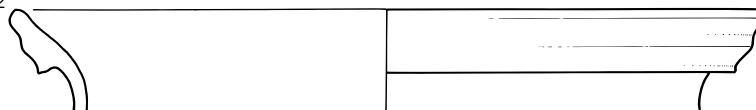
30

31

32

33 SE 112, sektor II, kvadrat L 22

Ohranjenih je pet kosov ustja in delno ostenja. V drobno prečiščeni masi so primesi kremena, organskih snovi in glinena jedra. Trdota črepinje je 4 (izredno trda), izdelana v redukcijski ter ob koncu v oksidacijski atmosferi, znotraj in zunaj svetlo rjava. Enostavno izvihano ustje. Okras je žlebljen na zunanji površini ram. Površina je lisasta.

Dimenzije: pr. u.: 16,2 cm, ohr. v.: 4,9 cm.

Identifikacija: ZŠ 35.

34 SE 112, sektor II, kvadrat L 22

Ohranjena sta dva kosa ustja in delno ostenja. V zmerno prečiščeni masi so primesi kremena, sljude in organskih snovi. Trdota črepinje je 4 (izredno trda), izdelana v redukcijski ter ob koncu v oksidacijski atmosferi, znotraj in zunaj svetlo rjava. Enostavno izvihano ustje dvakrat žlebljeno. Okrasa ni. Površina je lisasta.

Dimenzije: pr. u.: 13,2 cm, ohr. v.: 3,2 cm.

Identifikacija: ZŠ 36.

35 SE 112, sektor II, kvadrat L 22

Ohranjeni so trije kosi ustja in delno ostenja. V zmerno prečiščeni masi so primesi kremena, sljude in glinena jedra. Trdota črepinje je 4 (izredno trda), izdelana v nepopolni oksidacijski atmosferi, znotraj in zunaj svetlo siva. Enostavno izvihano ustje. Okrasa ni. Površina je lisasta.

Dimenzije: pr. u.: 18,4 cm, ohr. v.: 4,3 cm.

Identifikacija: ZŠ 37.

36 SE 112, sektor II, kvadrat L 22

Lonec, od katerega sta ohranjena ustje in ostenje. Posoda je narejena na vretenu. Ustje je izvihano in profilirano. Okras se nahaja na ostenju, tehnika vrezovanje, varianta kanelure.

Dimenzije: pr. u.: 21,2 cm, ohr. v.: 6 cm.

Identifikacija: ZŠ 38.

37 SE 112, sektor II, kvadrat L 22

Lonec, od katerega sta ohranjena ustje in ostenje. Posoda je narejena na vretenu. Ustje je izvihano in profilirano. Okrasa ni.

Dimenzije: pr. u.: 18,3 cm, ohr. v.: 4,4 cm.

Identifikacija: ZŠ 39.

38 SE 112, sektor II, kvadrat L 22

Lonec, od katerega sta ohranjena ustje in ostenje. Posoda je narejena na vretenu. Ustje je izvihano in profilirano. Okrasa ni.

Dimenzije: pr. u.: 20,4 cm, ohr. v.: 3,9 cm.

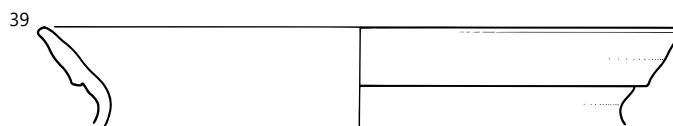
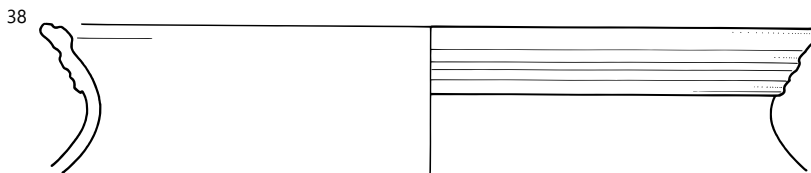
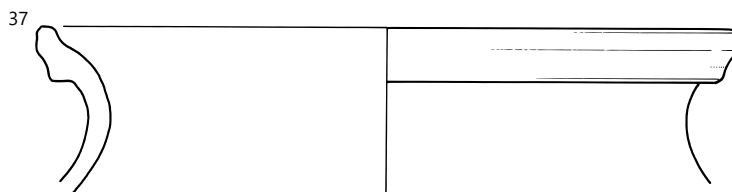
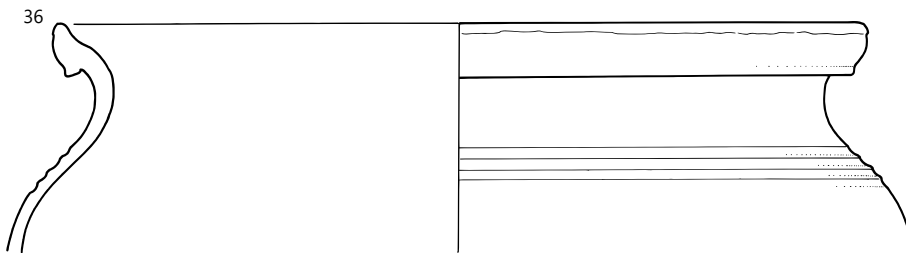
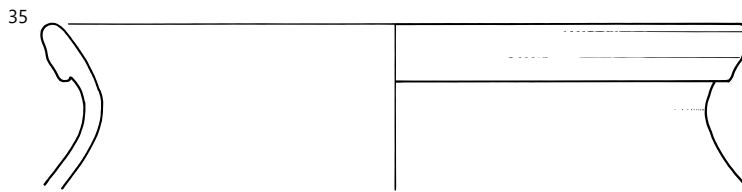
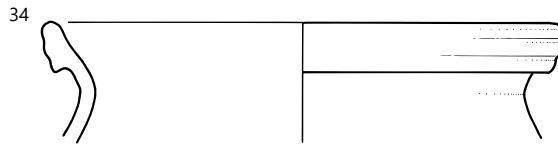
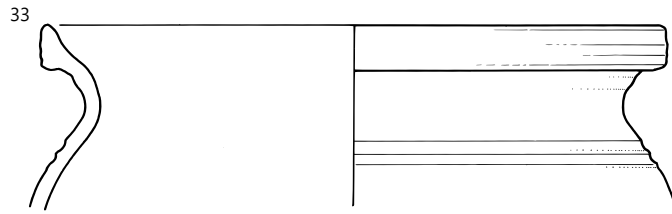
Identifikacija: ZŠ 40.

39 SE 112, sektor II, kvadrat L 22

Lonec, od katerega sta ohranjena ustje in ostenje. Posoda je narejena na vretenu. Ustje je izvihano in profilirano. Okrasa ni.

Dimenzije: pr. u.: 16,8 cm, ohr. v.: 2,7 cm.

Identifikacija: ZŠ 41.

40 SE 112, sektor II, kvadrat L 22

Lonec, od katerega je ohranjeno rahlo vbočeno dno z ostenjem. Posoda je narejena na vretenu. Okrasa ni.

Dimenzije: pr. u.: 9,2 cm, ohr. v.: 5 cm.

Identifikacija: ZŠ 42.

41 SE 112, sektor II, kvadrat L 22

Lonec, od katerega sta ohranjena ustje in ostenje. Posoda je narejena na vretenu. Ustje je izvihano in profilirano. Okrasa ni.

Dimenzije: pr. u.: 23 cm, ohr. v.: 2,5 cm.

Identifikacija: ZŠ 43.

42 SE 112, sektor II, kvadrat L 22, PN 36, 48, 52

Petnajst fragmentov ustja lonca. Glina je fino prečiščena z vključki kremenca, sljude, organskih snovi in železovih oksidov. Redukcijsko žganje. Na zunanji in notranji strani svetlo rjava, izredno trda (4) keramika. Površina je lisasta, lise so svetle. Izdelano na hitrem lončarskem vretenu. Izvihano profilirano ustje. Okrasa ni.

Dimenzije: pr. u.: 18 cm, ohr. v.: 4,1 cm.

Identifikacija: ZŠ 44.

43 SE 112, sektor II, kvadrat L 22

Trije fragmenti dna in ostenja lonca. Glina je fino prečiščena z vključki kremenca, sljude, zdrobljene keramike in nedefinirano surovino. Redukcijsko žganje, v končni fazi oksidacijska atmosfera. Na zunanji in notranji strani svetlo rjava, izredno trda (4) keramika. Zunanja površina je lisasta. Izdelano na hitrem lončarskem vretenu. Okrasa ni.

Dimenzije: pr. d.: 10,6 cm, ohr. v.: 6,4 cm.

Identifikacija: ZŠ 45.

44 SE 112, sektor II, kvadrat L 22, PN 52, 48

Trije fragmenti ustja lonca. Glina je fino prečiščena z vključki kremenca, sljude in železovih oksidov. Redukcijsko žganje, v končni fazi oksidacijska atmosfera. Na zunanji strani rdečkasta, na notranji temno rjava, izredno trda (4) keramika. Površina je lisasta. Izdelano na hitrem lončarskem vretenu. Izvihano profilirano ustje. Okrasa ni.

Dimenzije: pr. u.: 19,8 cm, ohr. v.: 2,6 cm.

Identifikacija: ZŠ 46.

45 SE 112, sektor II, kvadrat L 22, PN 32/3, 43/1, 55/1-10, 48, 33

Dvanajst fragmentov ustja lonca. Glina je fino prečiščena z vključki kremenca, sljude, železovih oksidov in glinenih jeder. Redukcijsko žganje, v končni fazi oksidacijska atmosfera. Na zunanji strani svetlo rdeča, na notranji svetlo rjava, izredno trda (4) keramika. Izdelano na hitrem lončarskem vretenu. Izvihano profilirano ustje. Okras na ramenu (horizontalna linija) je izdelan v tehniki vrezovanja (kaneliranje).

Dimenzije: pr. u.: 20,2 cm, ohr. v.: 4,1 cm.

Identifikacija: ZŠ 47.

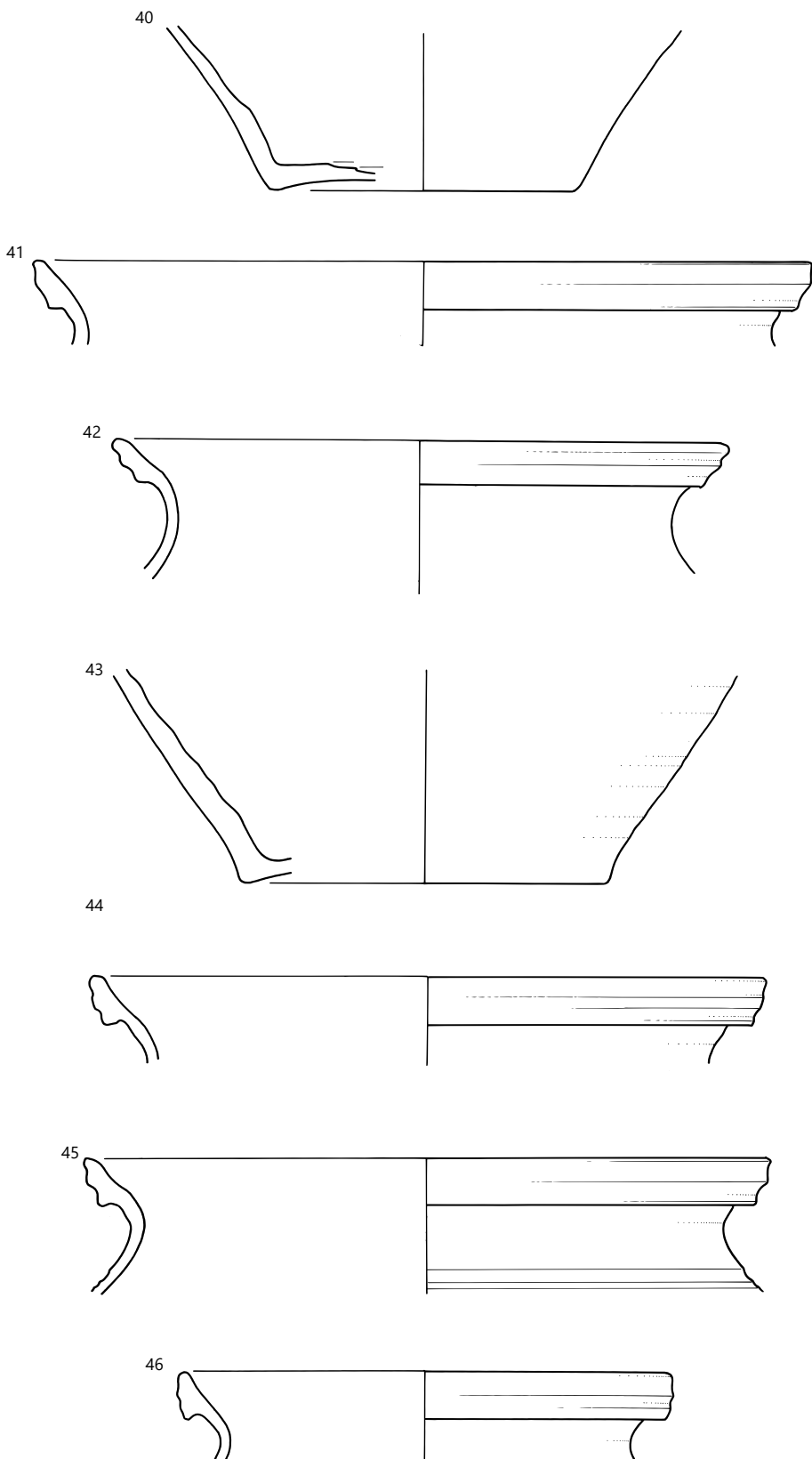
46 SE 112, sektor II, kvadrat L 22, PN 52/3,4

Štirje fragmenti ustja lonca. Glina je fino prečiščena z vključki kremenca, sljude in zdrobljene keramike. Redukcijsko žganje, v končni fazi oksidacijska atmosfera. Na zunanji in notranji strani svetlo siva, izredno trda (4) keramika. Površina je lisasta. Izdelano na hitrem lončarskem vretenu. Izvihano profilirano ustje. Okrasa ni.

Dimenzije: pr. u.: 14,4 cm, ohr. v.: 2,6 cm.

Identifikacija: ZŠ 48.

47 SE 112, sektor II, kvadrat L 22, PN 32/1, 2, 55

Sedem fragmentov ustja lonca in ostenja. Glina je fino prečiščena z vključki kremenca, sljude in železovih oksidov. Redukcijsko žganje, v končni fazi oksidacijska atmosfera. Na zunanji in notranji strani temno rjava, izredno trda (4) keramika. Svetle lise na obeh površinah. Izdelano na hitrem lončarskem vretenu. Izvihano profilirano ustje. Okras na ramenu (štiri horizontalne linije) je izdelan v tehniki vrezovanja (kaneliranje).

Dimenzije: pr. u.: 13,8 cm, ohr. v.: 5,3 cm.

Identifikacija: ZŠ 49.

48 SE 112, sektor II, kvadrat L 22, PN 63

Pet fragmentov ustja lonca, glinena masa vsebuje kremen, sljudo in nedefinirane delce, glina je fino prečiščena. Tehnika oblikovanja je z vretenom na nožni pogon. Stihijsko žganje z nekontrolirano atmosfero, izredno trda keramika. Na zunanji strani je površina črna lisasta in temno siva, na notranji strani pa lisasta temno siva. Okras: osnovna tehnika je vrezovanje, varianta kaneliranje, locirano na ramenu, zunanja površina.

Dimenzije: pr. u.: 16,2 cm, ohr. v.: 6,7 cm.

Identifikacija: ZŠ 50.

49 SE 112, sektor II, kvadrat L 22

21 fragmentov dna lonca, glinena masa vsebuje kremen, sljudo in nedefinirane delce, glina je drobno prečiščena. Tehnika oblikovanja je z vretenom na ročni pogon. Oksidacijsko žganje, v končni fazi redukcijska atmosfera. Trda keramika, na zunanji strani je svetlo rjava lisasta, na notranji strani pa sajasta, svetlo rjave barve.

Dimenzije: pr. u.: 9,2 cm, ohr. v.: 9,5 cm.

Identifikacija: ZŠ 51.

50 SE 112, sektor II, kvadrat L 22, PN 46

Šest fragmentov ustja lonca z ornamentom, glinena masa vsebuje kremen in sljudo, glina je fino prečiščena. Tehnika oblikovanja je z vretenom na nožni pogon. Nepopolno oksidacijsko žganje, izredno trda keramika, tako na zunanji kot na notranji strani je črna lisasta in temno siva. Okras: osnovna tehnika vrezovanje, varianta pravi vrez, lokacija na vratu na zunanji površini.

Dimenzije: pr. u.: 22,8 cm, ohr. v.: 6,1 cm.

Identifikacija: ZŠ 52.

51 SE 112, sektor II, kvadrat L 22, PN 38, PN 52

Osem fragmentov ustja lonca z ornamentom, glinena masa vsebuje kremen, sljudo in kalcijev karbonat, glina je fino prečiščena. Tehnika oblikovanja je z vretenom na nožni pogon. Nepopolno oksidacijsko žganje, izredno trda keramika, tako na zunanji kot na notranji strani je črna in temno siva. Okras: osnovna tehnika je žlebljenje na ustju na zunanji strani.

Dimenzije: pr. u.: 23 cm, ohr. v.: 4,1 cm.

Identifikacija: ZŠ 53.

52 SE 112, sektor II, kvadrant L 22, PN 39

Osem fragmentov ustja lonca, glinena masa vsebuje kremen in sljudo, glina je grobo prečiščena. Tehnika oblikovanja je z vretenom na nožni pogon. Redukcijsko žganje z redukcijsko atmosfero, izredno trda keramika, na zunanji strani je temno rjava, na notranji pa temno siva.

Dimenzije: pr. u.: 15,6 cm, ohr. v.: 2,2 cm.

Identifikacija: ZŠ 54.

53 SE 112, sektor II, kvadrant L 22, PN 52

Lonec, devet fragmentov ustja in dela ostenja, fino prečiščena glina. Glina vsebuje primesi kremenca, sljude in organskih delcev. Žganje je bilo nepopolno oksidacijsko. Barva površine črepinj svetlo rdeča. Trdota črepinje je 3 (zelo trdo). Lonec je bil izdelan na hitrem lončarskem vretenu. Ustje lonca je izvihano in profilirano. Na ramenu lonca je okras plitvih vzporednih kanelur.

Dimenzije: pr. u.: 21,2 cm, ohr. v.: 4 cm.

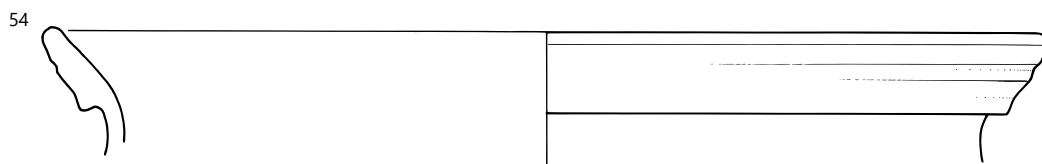
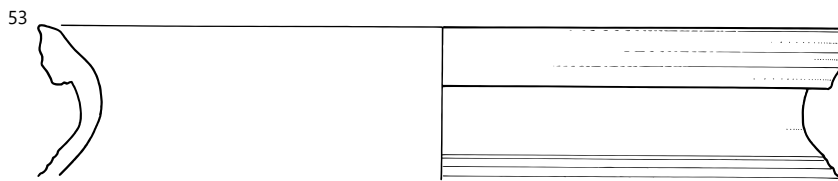
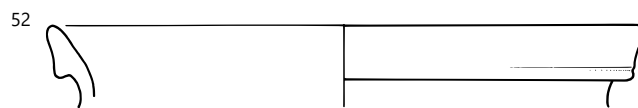
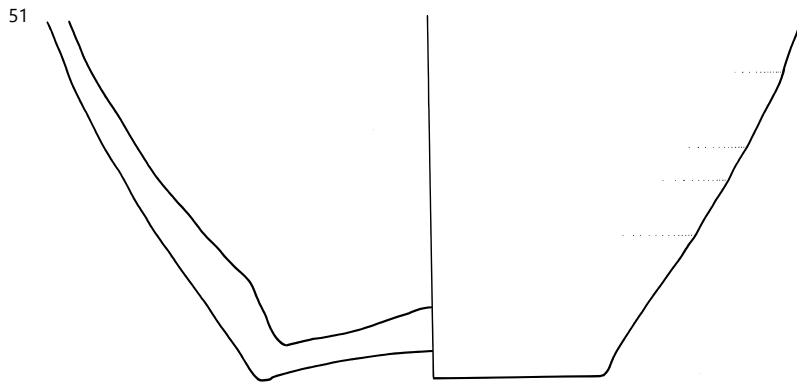
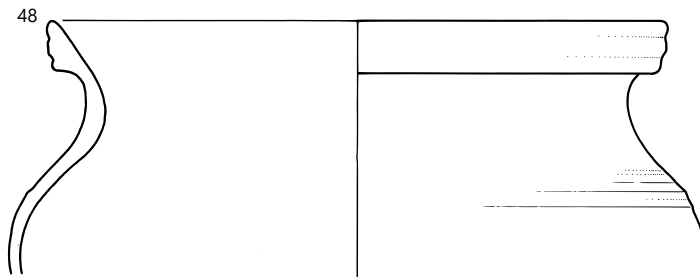
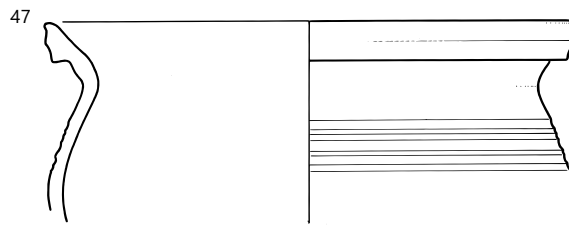
Identifikacija: ZŠ 55 in 3.

54 SE 112, sektor II, kvadrant L 22, PN 52

Dva fragmenta ustja lonca iz fino prečiščene glinene z vsebnostjo kremenca in glinenih jeder. Žganje je redukcijsko (dimljenje), v končni fazi oksidacijska atmosfera. Barva je blede rjava. Trdota je 2 (trdo). Lonec je izdelan na hitrem lončarskem vretenu. Ustje je profilirano, izvihano in neokrašeno.

Dimenzije: pr. u.: 26,2 cm, ohr. v.: 3,3 cm.

Identifikacija: ZŠ 56.

55 SE 112, sektor II, kvadrant L 22, PN 44, 45, 52

Štirinajst fragmentov ustja lonca iz gline z drobnimi delci s primešanim kremenom, organskimi snovmi in glinenimi jedri. Žganje je nepopolno oksidacijsko, barva pa temno rjava. Trdota je 2 (trdo). Lonec je izdelan na hitrem lončarskem vretenu. Ustje je izvihano in profilirano. Okrasa ni.

Dimenzije: pr. u.: 15,7 cm, ohr. v.: 3,4 cm.

Identifikacija: ZŠ 57.

56 SE 112, sektor II, kvadrant L 22, PN 47

Šest fragmentov ustja lonca iz gline z drobnimi delci. Primešan je kremen, organske snovi in glinena jedra. Žganje je redukcijsko, barva je črna. Trdota je 2 (trdo). Lonec je izdelan na hitrem lončarskem vretenu. Ustje je izvihano, profilirano in okrašeno s horizontalnim žlebom.

Dimenzije: pr. u.: 14,7 cm, ohr. v.: 2,6 cm.

Identifikacija: ZŠ 58.

57 SE 112, sektor II, kvadrant L 22, PN 30

Pet fragmentov ustja in ostrenja lonca iz fino prečiščene gline z vsebnostjo kremenca, organskih snovi in glinenih jeder. Žganje je redukcijsko (dimljenje), v končni fazi oksidacijska atmosfera. Barva je rjava, trdota je 2 (trdo). Lonec je izdelan na hitrem lončarskem vretenu. Ustje je izvihano in profilirano. Na ramenih so horizontalne kanelure.

Dimenzije: pr. u.: 22 cm, ohr. v.: 7,4 cm.

Identifikacija: ZŠ 59.

58 SE 112, sektor II, kvadrant L 22, PN 61, 41

Devet fragmentov ustja in ostenja lonca iz fino prečiščene gline z vsebnostjo kremenca, organskih snovi in glinenih jeder. Žganje je redukcijsko (dimljenje), v končni fazi oksidacijska atmosfera. Barva je rjava, trdota je 2 (trdo). Lonec je izdelan na hitrem lončarskem vretenu. Ustje je profilirano in izvihano. Na ramenih so tri horizontalne kanelure.

Dimenzije: pr. u.: 18 cm, ohr. v.: 4,8 cm.

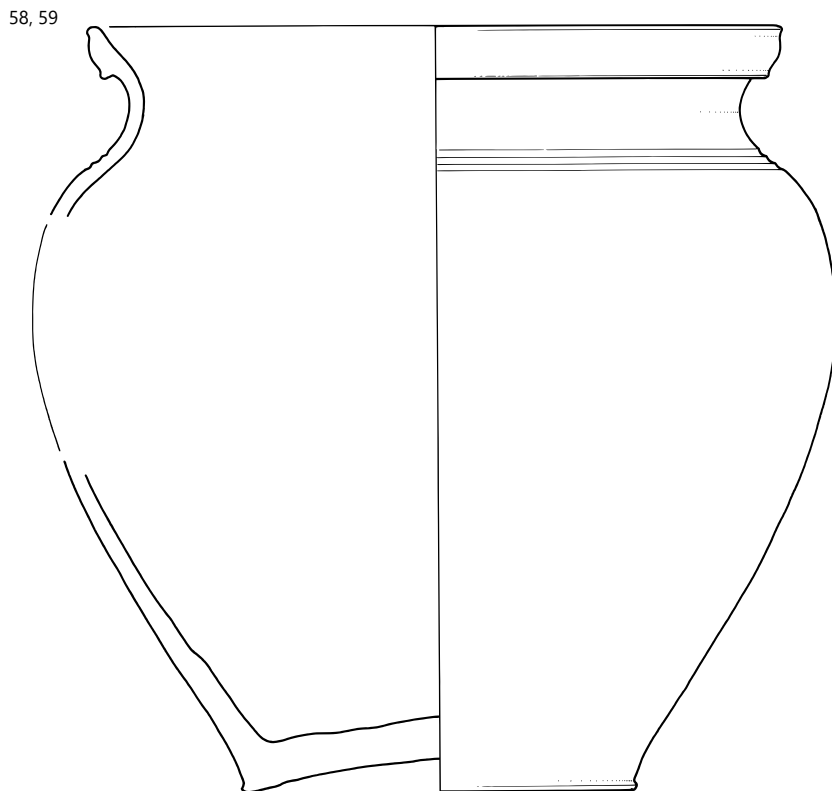
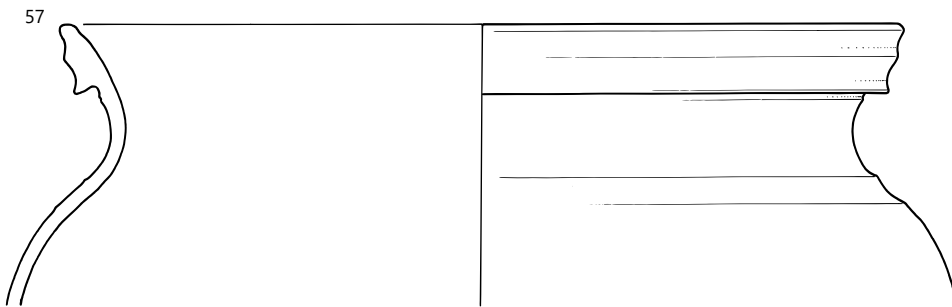
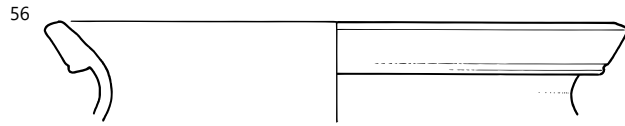
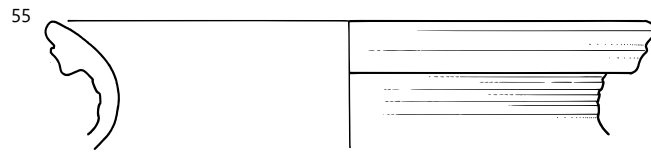
Identifikacija: ZŠ 60.

59 SE 112, sektor II, kvadrant L 22

Devet fragmentov dna in ostenja lonca iz gline z drobnimi delci. Primešani so kremen, organske snovi in glinena jedra. Žgano je z zaporednim menjavanjem redukcijske in oksidacijske atmosfere, v končni fazi redukcijska atmosfera (torta). Barva je rjava, trdota je 2 (trdo). Lonec je izdelan na hitrem lončarskem vretenu. Dno je vdrto. Okrasa ni.

Dimenzije: pr. d.: 10,2 cm, ohr. v.: 7,4 cm.

Identifikacija: ZŠ 61.

60 SE 112, sektor II, kvadrant L 22, PN 36

Lonec, od katerega sta ohranjena ustje in ostenje. Posoda je narejena na vretenu. Ustje je izvihano in profilirano. Okrasa ni.

Dimenzije: pr. u.: 20,8 cm, ohr. v.: 4,9 cm.

Identifikacija: ZŠ 62.

61 SE 112, sektor II, kvadrant L 22, PN 62

Lonec, od katerega sta ohranjena ustje in ostenje. Posoda je narejena na vretenu. Ustje je izvihano in profilirano. Okrasa ni.

Dimenzije: pr. u.: 15,4 cm, ohr. v.: 2,9 cm.

Identifikacija: ZŠ 63.

62 SE 112, sektor II, kvadrant L 22, PN 33, PN 52, PN 62

Lonec, od katerega sta ohranjena ustje in ostenje. Posoda je narejena na vretenu. Ustje je izvihano in profilirano. Okras je izdelan v tehniki vrezovanja, varianta kanelure.

Dimenzije: pr. u.: 18,4 cm, ohr. v.: 6,3 cm.

Identifikacija: ZŠ 64.

63 SE 112, sektor II, kvadrant L 22, PN 40

Lonec, od katerega sta ohranjena ustje in ostenje. Posoda je narejena na vretenu. Ustje je izvihano in profilirano. Okrasa ni.

Dimenzije: pr. u.: 24 cm, ohr. v.: 4,3 cm.

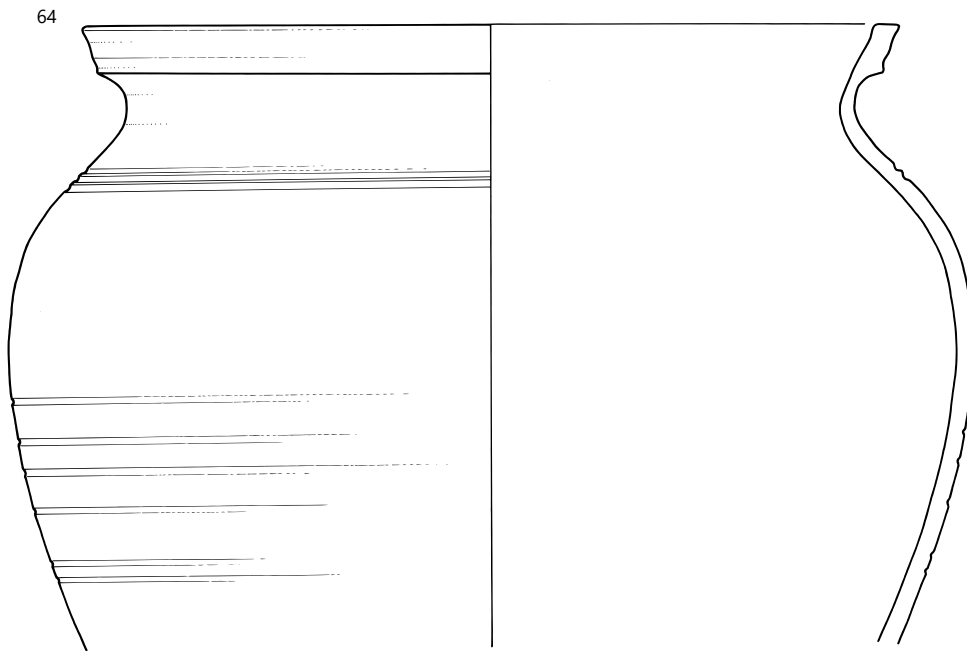
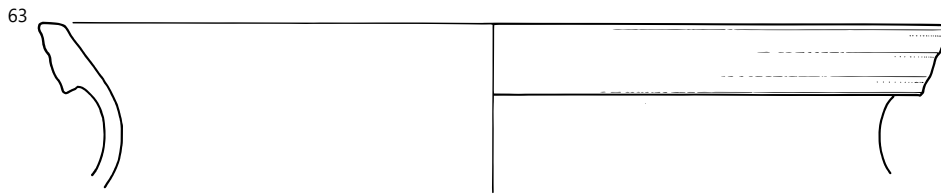
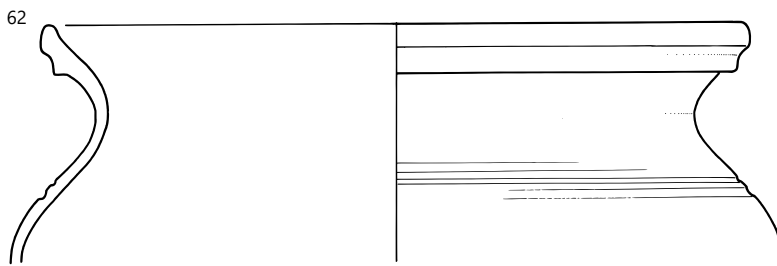
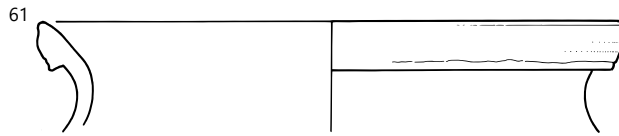
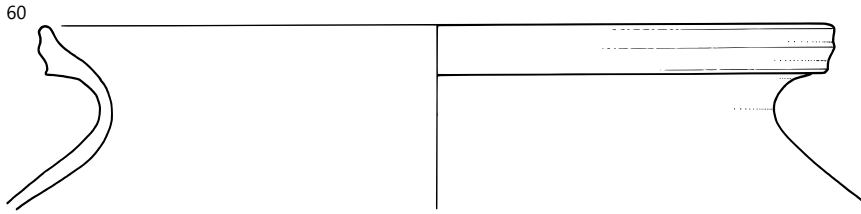
Identifikacija: ZŠ 65.

64 SE 112, sektor II, kvadrant L 22

Lonec, od katerega sta ohranjena ustje in ostenje. Posoda je narejena na vretenu. Ustje je izvihano in profilirano. Okras je izdelan v tehniki vrezovanja, varianta žlebovi.

Dimenzije: pr. u.: 21,6 cm, ohr. v.: 16,5 cm.

Identifikacija: ZŠ 66.

65 SE 112, sektor II, kvadrant L 22, PN 34, 37, 51

Dvanajst fragmentov ustja in ostenja lonca. Izdelan na hitrem lončarskem vretenu iz fino prečiščene gline s primesmi kremenca, sljude in organskih snovi. Žgano v oksidacijski atmosferi. Barva površine je svetlo siva. Keramika je zelo trda. Okras (horizontalne linije, horizontalne linije s kroglastimi vtisi) je izdelan v tehniki vrezovanja (žlebljenje) in tehniki vtiskovanja (odtis koleščka). Ustje izvihano.

Dimenzije: pr. u.: 19 cm, ohr. v.: 9,7 cm.

Identifikacija: ZŠ 67.

66 SE 112, sektor II, kvadrant L 22, PN 55/1-10, PN 32, PN 43

Lonec, od katerega sta ohranjena ustje in ostenje. Posoda je narejena na vretenu. Ustje je izvihano in profilirano. Okrasa ni.

Dimenzije: pr. u.: 19,4 cm, ohr. v.: 4,1 cm.

Identifikacija: ZŠ 68.

67 SE 112, sektor II, kvadrant L 22, PN 26, 35, 52

Štiriintriideset fragmentov ustja, ostenja in ročaja vrča ali lonca z ročajem. Fino prečiščena glina z redkimi zelo drobnimi primesmi. Žganje oksidacijsko, površina rožnate barve (7.5YR7/4). Trdota: 3. Na obeh površinah sledovi belega engobo premaza. Ročaj povezuje vrat in rame posode, je ovalnega preseka, trikrat prečno narebren.

Dimenzije: pr. u.: 13,6 cm, ohr. v.: 6,5 cm.

Identifikacija: ZŠ 69.

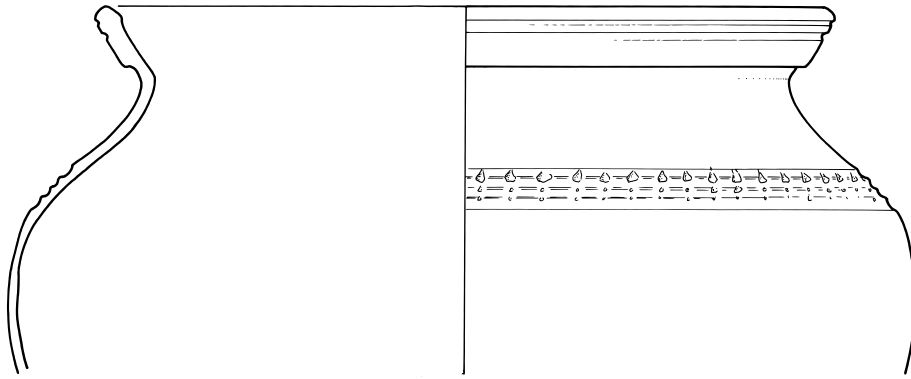
68 SE 113, sektor II, kvadrant M 11, PN 14

Železen nož.

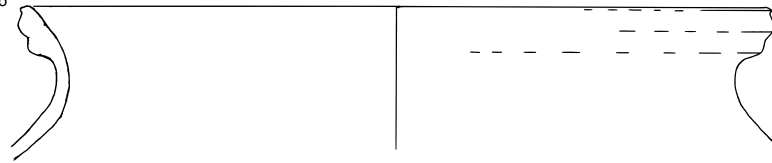
Dimenzije: dl. 11,3 cm, najv. š. 1,4 cm, najv. db. rezila 2,5 mm, najv. db. trna 4 mm.

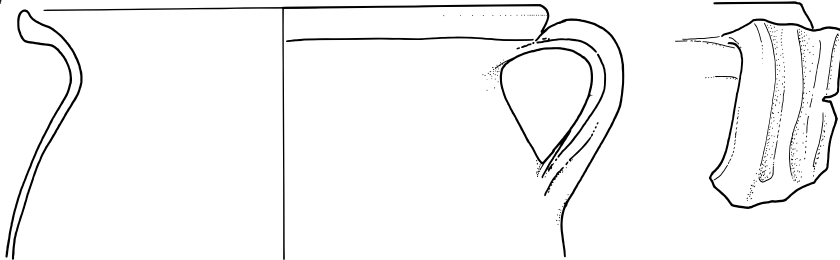
65

66

67

68

69 SE 5, SE 17, sektor I, kvadrant A 10–13, B 12

Lonec, trinajst fragmentov ostenja, drobno prečiščena glina. Glina vsebuje primesi zdrobljene keramike. Žganje je bilo redukcijsko, v končni fazi oksidacijsko. Barva površine črepinj je na zunanji strani oranžna, na notranji strani pa rjava. Trdota črepinje je 2 (mehka). Lonec je bil izdelan prostoročno. Okrašen s horizontalnim členjenim rebrom.

Dimenzije največjega kosa: dl. 6,6 cm, š. 5 cm, db. 1,2 cm.

Identifikacija: SN 231.

70 SE 17, SE 21, sektor I, kvadrant A 11, PN 64

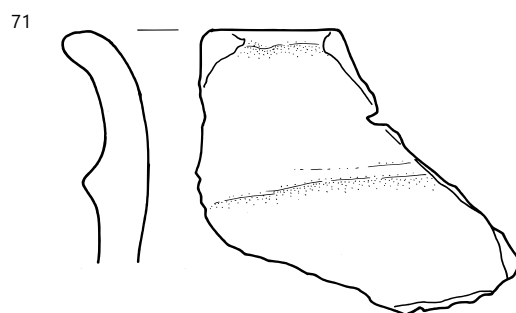
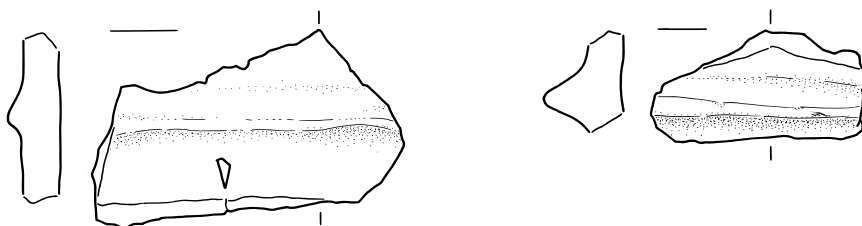
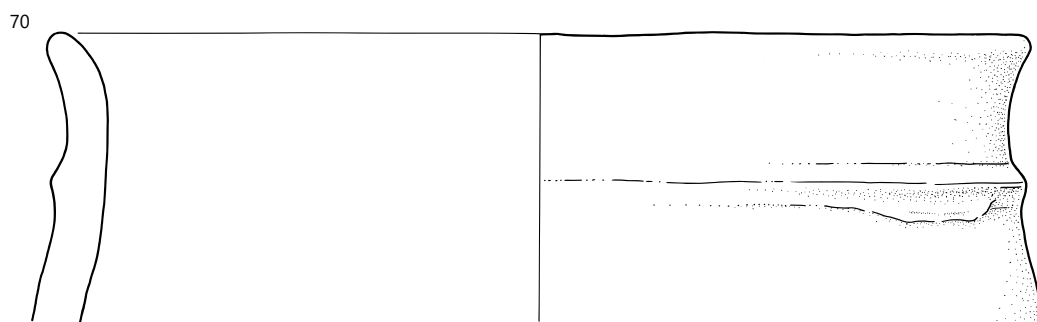
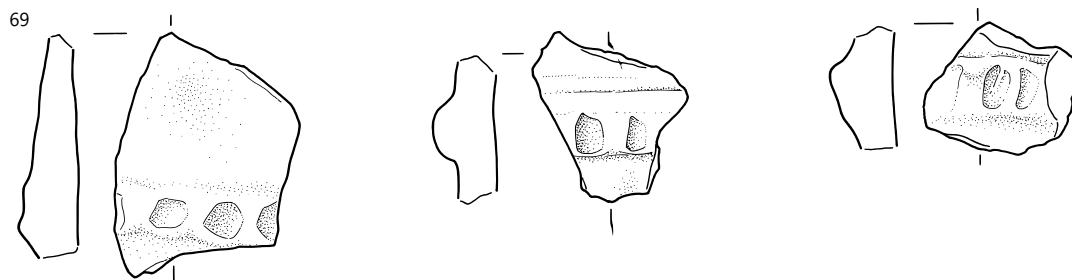
Lonec, osem fragmentov ustja in delov ostenja, drobno prečiščena glina. Glina vsebuje primesi glinenih jeder in zdrobljene keramike. Žganje je bilo redukcijsko, v končni fazi oksidacijsko. Barva površine črepinj je na zunanji strani oranžna, na notranji strani pa lisasta, rjava do črna. Trdota črepinje je 2 (mehka). Lonec je bil izdelan prostoročno. Okrašeno s horizontalnim nečlenjenim rebrom.

Dimenzije: pr. u.: 25,4 cm, ohr. v.: 7,6 cm.

71 SE 17, sektor I, kvadrant A 10, PN 9

Lonec, trije fragmenti ustja in delov ostenja, drobno prečiščena glina. Glina vsebuje primesi glinenih jeder in zdrobljene keramike. Žganje je bilo redukcijsko, v končni fazi oksidacijsko. Barva površine črepinj je na zunanji strani oranžna, na notranji strani pa rjava. Trdota črepinje je 2 (mehka). Lonec je bil izdelan prostoročno. Okrašeno s horizontalnim nečlenjenim rebrom.

Dimenzije: dl. 7,7 cm, š. 8,6 cm, db. 1,1 cm.

69 SE 5, 70 SE 17, SE 21, 71 SE 17; merilo 1: 2.

72 SE 104, sektor II, kvadrant L 13, PN 10

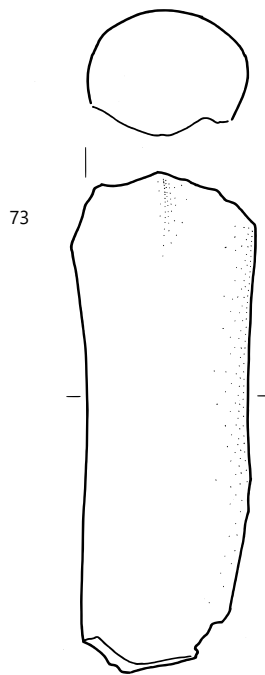
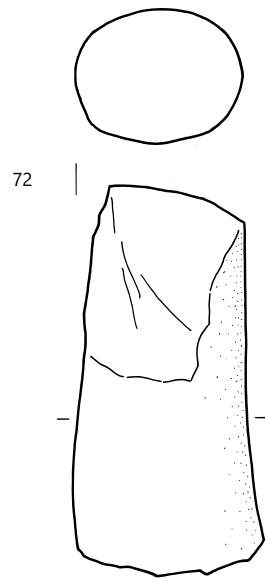
Amfora, fragment paličastega ročaja, drobno prečiščena glina. Glina vsebuje primesi kremena, glinenih jeder in zdrobljene keramike. Žganje je bilo oksidacijsko. Barva površine črepinj je na zunanji in notranji strani svetlo oranžna. Trdota črepinje je 1 (mehka). Ročaj je bil izdelan prostoročno. Okrasa ni.

Dimenzije: dl. 10,4 cm, š. 5,1 cm, db. 4,5 cm.

73 sektor II, kvadrant L 21, SE 107, PN 12

Amfora, fragment paličastega ročaja, grobo prečiščena glina. Glina vsebuje primesi kremena, glinenih jeder in zdrobljene keramike. Žganje je bilo oksidacijsko. Barva površine črepinj je na zunanji in notranji strani svetlo oranžna. Trdota črepinje je 1 (mehka). Ročaj je bil izdelan prostoročno. Okrasa ni.

Dimenzije: dl. 13,4 cm, š. 5 cm, db. 4,2 cm.

72 SE 104, 73 SE 107; merilo 1 : 2.

74 SE 108, sektor II, kvadrant L 22

Steklena posoda, morda kozarec, fragment rahlo vboklega dna z ostenjem iz zelenkastega (naravno obarvanega) stekla. Izdelava: prosto pihano?. Okrasa ni.

Dimenzije: dl. 1,1 cm, š. 4,6 cm, db. 0,3 cm.

75 SE 8, sektor I, kvadrant B 20–21, PN 3

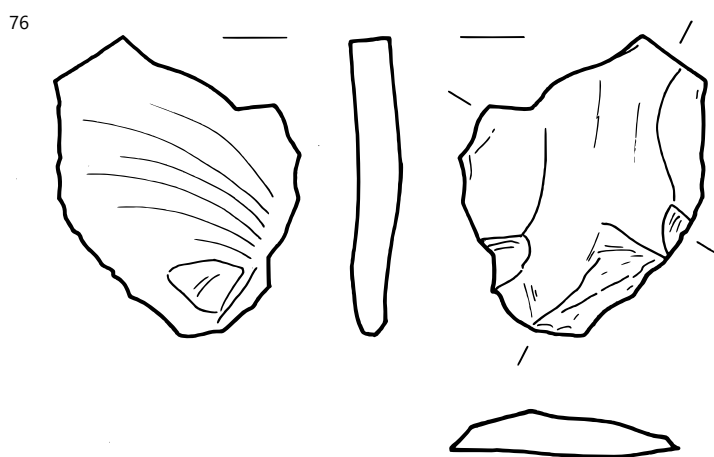
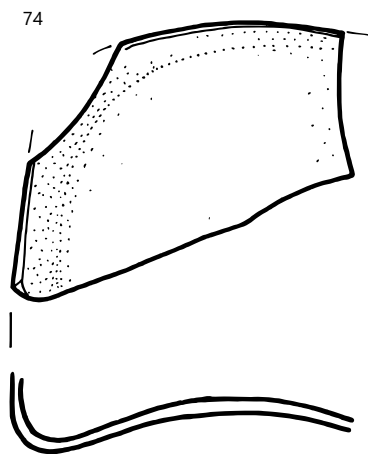
Kamnito orodje/odbitek iz zelo temno rjavega kamna.

Dimenzije: dl. 1,9 cm, š. 0,5 cm, db. 0,2 cm.

76 SE 105, sektor II, kvadrant L 13, PN 11

Kamnito orodje iz svetlo rjavega kamna (roženec?).

Dimenzije: dl. 4 cm, š. 3,3 cm, db. 0,5 cm.

74 SE 108, 75 SE 8, 76 SE 105; merilo 1 : 1.

77 SE 6, sektor I, kvadrant A 20, PN 2

Nedoločljivo železno orodje z dolgim tulastim nastavkom za držaj.

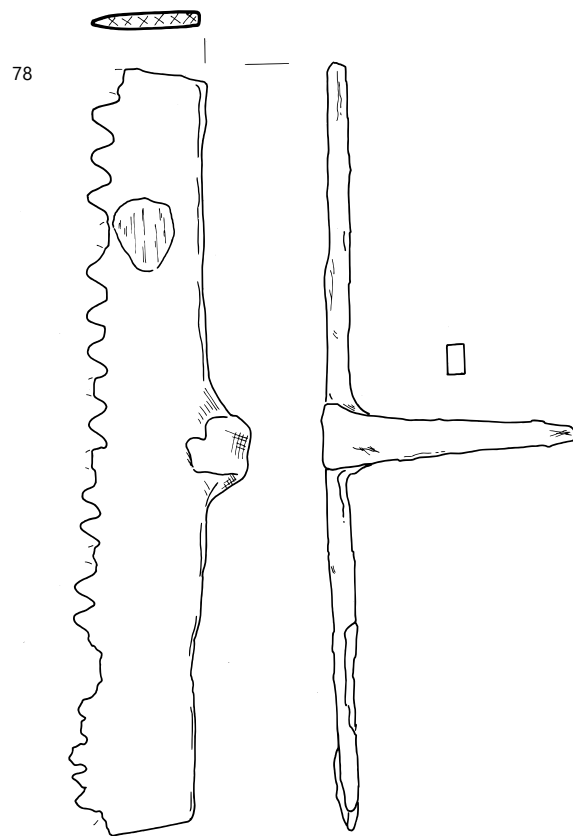
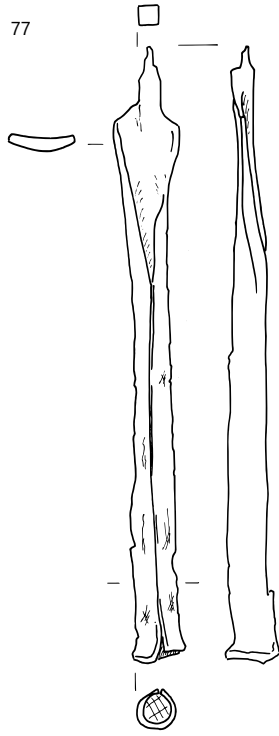
Dimenzije: dl. 16,4 cm, š. 1,7 cm, db. 0,6 cm, pr. nastavka za ročaj 1 cm.

78 SE 1, sektor I, kvadrant A 9, PN 4

Železno čohalo za nego konja s pravokotnim nastavkom za držaj.

Dimenzije: dl. 4,5 cm, š. 20,3 cm, db. 0,7 cm, dolžina nastavka za držaj 6,8 cm.

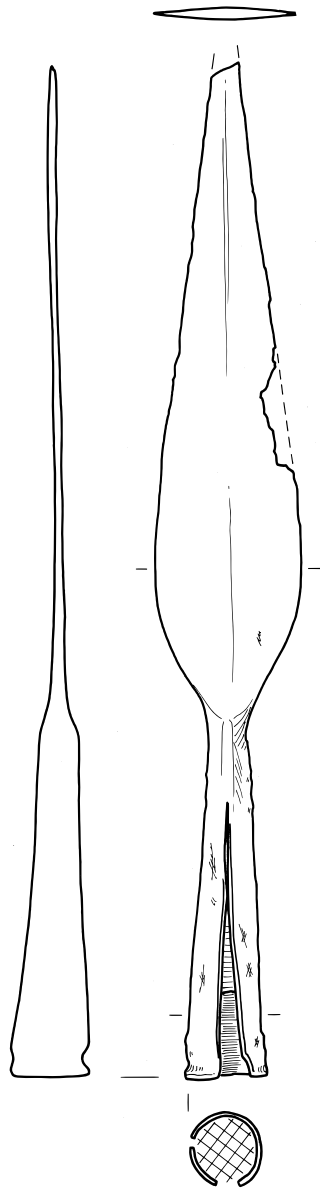
77 SE 6, 78 SE 1; merilo 1 : 2.

79 SE ?, sektor ?, kvadrant ?, PN 1

Železna sulična ost s tulastim nastavkom za držaj.

Dimenzije: dl. 26,8 cm, š. 3,9 cm, db. 0,4 cm, pr. nastavka za držaj 2 cm.

79

SE ?, merilo 1: 2.